

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XXVI. évfolyam 4. szám

BUDAPEST

2017. július-augusztus

REFORMÁCIÓ

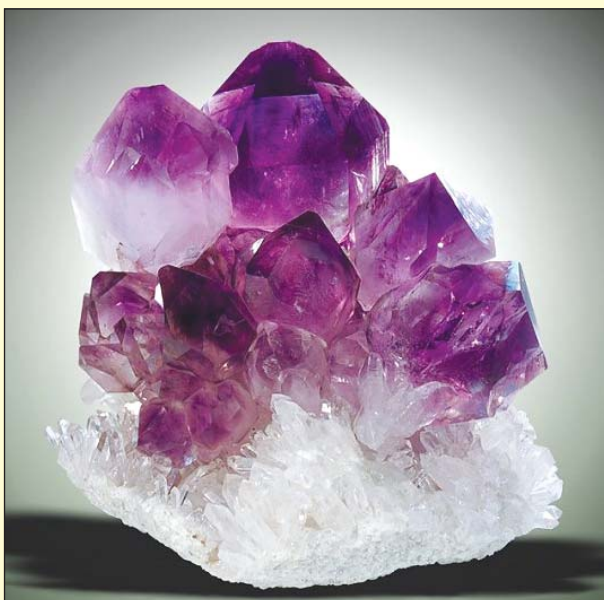
MA

Adjunk hálát a Reformáció 500. évfordulójáért!

*Szent István
Intelmeiről –
reformátusként*

(3. oldal)

Új sorozatunk:

Mindennapi természettudomány a hit szemével
(10. oldal)

Túrmezei Erzsébet

Ha többet nézek csillagos egedre

Szent asztalodhoz készülök, Királyom,
s leborulok előtted csendesesen...
bocsánatod, kegyelmed keresem.

Fedjen el újra értem hullott véred
hiányt, mulasztást, üres perceket...
bár mindet számbavenni nem lehet.

Olyan ritkán néztem a csillagokra
rám alkonyodó sötét esteken...
a villany fénye elég volt nekem.

Írtam, olvastam hideg földi fényben,
befátyoloztam jól az ablakot,
s nem tárulhattak örök távlatok.

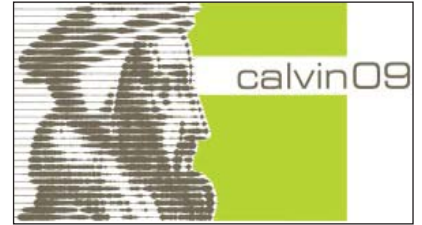
Ha többet nézek csillagos egedre,
ha a csodálat és a csend betölt,
helyére kerül szívemben a Föld.

Megmutatja a csillagok világa,
mi a parányi, mi a végtelen,
milyen csoda, hogy még gondolsz velem.

S lelkemben félelem kél és alázat,
hogyha a fényévekhez mérhetem
pillanatnyi, parányi életem.

Minden mulasztásom még jobban éget,
minden elvégezetlen feladat
csillagos eged szent rendje alatt!

Köszönöm, hogy értem hullt drága véred,
s köszönöm, hogy tovább ragyog felettem,
minden mulasztást eltöröl, befed.

„Nyári” gondolatok Kálvintól

„A madarak énekelnek Istennek, az állatok segítségül hívják Őt, az anyagi elemek rezegeve reszketnek Előtte, a hegyek zúgnak színe előtt, a folyók és a vízforrások szégyenlős tekintetet vetnek Őreá. A fűvek és a virágok rámosolyognak Alkotójukra, s ezt olyan közvetlenül teszik, mint Akit nem kell a messzeségben keresni, mivel Ő mindegyikhez közel van. Hiszen mindent az Ő bennünk is lakozó ereje hordoz és tart fenn” (Előszó az Olivetan Bibliához, 1535)

* * *

Kálvin kedélyére jellemző, hogy a földi életet nem értékelte sem túl, de nem is nullázta le – ebben francia maradt – a hétköznapi dolgokban is, például a jó borban „Isten jóságának édes ízét” ízlelgette (Inst III.10). – „Természetünk ugyan megelégedhetne egy korty vízzel is, ha pedig még bort is kapunk, akkor ez már Isten különös bőkezűségének tudható be” (Kommentár a Zsolt 104,15-höz). De azonnal figyelmeztet is: „Mértéket kell tartanunk, hogy azokat akár szükségből, akár gyönyörűségből, de mindenkor tiszta lelkiismerettel használjuk” (Inst III.10).

* * *

A mértéktartásról így írt: „A gyümölcsnek nem szabad megromolnia vagy hanyagságunk miatt kárba vesnie. Minden dolog birtoklásánál mindenki úgy járjon el, mint Isten javainak a sáfára. Ekkor nem fog hiányozni a helyes takarékoság, sem pedig a hűség a javak felett” (Kommentár 1Móz 2,15-höz)

(Válogatás, fordítás drbl)

Szent István Intelmeiről – reformátusként

DR. GYŐRI ISTVÁN

Augusztus huszadika, államalapításunk ünnepe felé közeledve, minden évben odafor-dul a figyelem Szent István Intelmeire. Legtöbbször persze csak egy-egy kiragadott részletet idéznek belőle a politikusok, mindenki a saját elgondolása szerint, amit fontosnak tart belőle, így aztán elvész az

egésznek a lényege. Sokszor idézik pl. hogy „az egynyelvű és egyszokású ország gyenge és esendő”. Sokak szerint ha Szent István ma élne, azt javasolná, hogy be kell fogadni a menekülteket és át kell venni a nyelvüket, szokásaikat. Mindig veszélyes, ha egy adott történelmi helyzetben elhangzott kijelentést közvetlenül a mai helyzetre akarunk alkalmazni. Itt is ezzel van dolgunk, nézzük meg hát, hogy Szent István idézett mondása mire vonatkozott annak idején. István király megismerkedett a keresztyén tanítással, az Intelmek bevezető szakaszában mély, meggyőződéssé hitéről tesz bizony-ságot, ugyanakkor arra is rájött, hogy a magyarság mint nép is válaszúthoz érkezett. Egy évszázaddal a honfoglalás után még mindig az ázsiai pusztákról magukkal hozott hitvilág és életmód szerint éltek, vándorló, legeltető állattartással foglalkoztak. Főleg juhot, lovat tartottak, emellett vadásztak, és ezeket kiegészítve rablóportyákat vezettek Nyugat felé, amit mi magunk mind a mai napig megsze-pítve „kalandozásoknak” nevezünk. Ez a szó ártatlan csínynek tünteti fel a német városok kirablását. Az egyik svájci templomban mai napig fennmaradt a falra festett imádság: „*A magyarok nyilaitól ments meg, Uram, minket*” – ez arról tanúskodik, hogy a X. századi Európában a mi őseink voltak mai fogalmakkal élve a „bevándorló terroristák”, akik rettegésben tartották a békés lakosságot. Ebben a helyzetben az akkor formálódó magyar állam válaszút elé érkezett. Látható volt, hogy ez az állapot sokáig nem tartható fenn. István király azt az utat választotta, hogy a keresztyén államokhoz hasonló-vá kell válni, ha meg akar a nép maradni Európa közepén. Fel sem merült, hogy a magyarság fogadjon be más népeket és átvegye azok nyelvét és szokását. Éppen fordítva, az volt a kérdés, hogy az Európában való megmaradáshoz igazodni kell a már itt lakó keresztyén népekhez. Szent István idézett mondata két dologtól óv: ne maradjon az ország egynyelvű és egyszokású. De nem valamelyik szomszédos nép nyelvének tanulására bízta Imre herceget és rajta keresztül a magyarság vezetőit, hanem a latin nyelv tanulására; a fiának mintegy végrendeletként, szellemi hagyatékként leírt Intelmeket is latinul írta. Bevezetőjében kifejti a keresztyénség, a Szent-háromságba vetett hit lényegét, ezzel megadja, hogy az Intelmek alap-gondolata a keresztyén hit megőrzése, idézi az apostoli hitval-lás megfogalmazásait, valamint az egyik egyházatyát. Szent István maga is megtanult latinul, hiszen a keresztyén hitre vonatkozó ismereteit csak így szerezhetette, a Szentírást, a keresztyén hitről szóló tanításokat csak latinul lehetett olvasni, az istentisztelet is latinul folyt. Az egynyelvűség helyett ez volt az első és legfontosabb indok a latin nyelv megismerése mellett, hogy ne csak formálisan, valami-féle tekintélytiszteletből az uralkodót követve keresztelkedjenek meg, hanem tényleg ismerjék meg minél többen az országban a keresztyén hitet és a keresztyén erkölcsöket, életvitelt. A másik fele a mondatnak, hogy az ország ne legyen egyszokású. A mai szóhasz-nálat alapján azt hinnénk, hogy a viselkedési szokásokról vagy a „népszokásokról” beszél. Ez csak a dolog felülete lett volna, Szent István nagyobb változást akart, még pedig, hogy a magyarság tér-jen át az ázsiai pusztákra természetesen és itt is tovább gyakorolt no-

mád, vándorló állattartásról a földművelésre. Erre is a keresztyén hit gyakorlása miatt volt szükség. István király fontos rendelete volt, hogy minden tíz falu építsen templomot, a főurakat buzdította, hogy támogassák a templomépítéseket és azok felszerelését, műkö-dését, a parasztnak elrendelte az egyházi tizedet. Az addigi vándorló életmód azt jelentette, hogy az emberek folyamatosan vándoroltak, amikor levonultak a tavaszi árvizek, útra keltek, és jó lege-lőt keresve terelték a nyájukat. Csak a tél beálltával tértek haza a téli szálláshelyre, így persze vasárnaponta nem tudtak volna templom-ba menni. A földművelésre való átállás tehát a lakosság letelepíté-sét, a helyben lakást is jelentette, ettől kezdve mindenki ott lakott a templom közelében. A király az urakat kötelezte, hogy az Úr nap-ján ne dolgoztassák a szolgálkat, hogy ők is elmehessenek a temp-lomba. Szent István maga is jó példával élen járt ezekben. Több templomot építtetett, ezeket gazdagon felszerelte, kolostorokat ala-pított, az eleinte csak külföldről, főleg Itáliából érkezett szerzetese-ket kötelezte, hogy a környékbeli falukba kijárjanak, pásztorolják a gyülekezeteket. A szerzetesek feladata volt az is, hogy a lakosságot a növénytermesztésre tanítsák. A nyelvünk tanúsítja ezt, mert a kerti fűszernövények többségének neve későlatin-olasz eredetű: tárkony, bazsalikom, petrezselyem, zsálya, majoranna, menta. Szent István Intelmei jó talajra találtak, a fia folytatta az államszervezés munká-ját, s a növénytermesztésre való átállás teljesen megváltoztatta a la-kosság életmódját. Egy velencei utazó, aki kb. ötven év múlva járt a Dunántúlon és Budán, azt írta naplójában, hogy Pannónia lakosai szorgos földművesek, jó gabonát és szőlőt termelnek, kövér tehene-ik vannak, a sajtok és a borok Itáliával vetekednek, a templomok vasárnap tele vannak, keresztyén erkölcsök szerint élnek – így vál-tozott meg a rólunk alkotott kép egy évszázad alatt! A mezőgazda-ságra való átállásnak volt még egy fontos vonatkozása: az egészsé-gebb étkezés életerőssé tette az embereket, sok és egészséges gyümölcsöt, zöldséget termeltek, és ami még fontos, hogy a letele-pedéssel a juhtartás helyett átálltak a tejtermelő szarvasmarha-te-nyésztésre, hiszen a juhot lehet legeltetve messzi útra is hajtani, de a fejősteheneket nem, mert az kívánja a napi gondozást, pihenést, hogy jól tejeljen. Érdekes módon az utóbbi évek régészeti és gene-tikai kutatásai fontos eredményre jutottak. A sírokban talált marad-ványokból rekonstruálták az akkor élt emberek DNS-ét, ez alapján feltárták genetikai adottságait, pl. a tejérzékenységet. Kimutatták, hogy a népvándorlás után csak azok a népcsoportok maradtak fenn, akik meg tudták emészteni a tehéntejet, mert ők erősebbek, ellenál-lóbbak voltak, így pl. a tehéntejet fogyasztó vikingek, de a magyar-ság is megerősödött, szaporodott, míg korábban csak az Alföldön éltek. Hamarosan benépesítették az egész Kárpát-medencét. Mind-ezt Szent István nem nagyon tudhatta így előre, de azt látta, hogy az itt élő szomszédos népek erősek, egészségesek. Reálpolitikusként azt mondta, hogy éljünk mi is úgy, mint ők, azaz keresztyén, föld-művelő népként, és mi is hasonlóak leszünk. Ilyen értelemben lehet mondani, hogy Szent István számító volt. De a történelem őt iga-zolta. Isten megáldotta a számítását.

A nép életére jellemző, hogy a magyarság hamar magába ol-vasztotta és elmagyarosította a népvándorlás utolsó hullámaként a következő két évszázadban betelepülő népeket, a jászokat és a ku-nokat. A kunok ma meg is sértődnek, ha magyarságukat valaki megkérdőjelezi. Annak idején a reformációhoz is hamar csatlako-ztak, sokat szenvedtek a töröktől, és nagy számban vettek részt a szabadságharcokban. Ma csak a helynevek emlékeztetnek, hogy ők külön nép voltak egykor.

Mindez Szent István műve, történelmi érdeme.

Az Ige körül

Üdvös dolgok

DR. VICZIÁN MIKLÓS

... abban hiszünk, hogy mi is az Úr Jézus kegyelme által üdvözülünk. Éppen úgy, mint ők (ApCsel 15,11).

Ha bibliaórán lennénk, akkor feltenném a kérdést, hogy ki, mit ért az üdvösségen. Bizonyára igen változatos kép rajzolódna ki. De álljunk is meg! Kedves Presbiter Testvérem, ha egy hitetlen szomszédod, vagy ismerősöd megszólítana: – Tudom, hogy te presbiter vagy, mondd meg nekem, mi az üdvösség? – hogyan válaszolnál?

* * *

Mindenképpen a vallási szótárba helyezi el a mai közgondolkodás az üdvösség, üdvözülés fogalmát. Talán a halál utáni mennyei boldogság sejlik fel a hallatán? Valami, sokak számára kívánatos békés, gondoktól mentes, biztonságos állapot? Vajon a mennyei boldogság foglalkoztatta leginkább a filippi börtönört is, amikor látta, hogy féltett rabjai nem szöktek meg, bár felnyílt a börtönajtó és lehullottak a bilincsek a rabokról? Hiszen evvel a kérdéssel fordult Pálékhoz: *Uraim, mit kell cselekednem, hogy üdvözüljek?* (ApCsel 16,30). Valóban az üdvösség kérdése lett hirtelen ilyen fontos ennek az embernek? – Nem hiszem! Aki csak magyarul olvasa a Bibliát, rácsodálkozik, hogy egy éppen kardjába dőlni készülő pogány börtönör számára miért pont az üdvössége lenne a legfontosabb kérdés az adott helyzetben!?

A cím alatti dőltbetűs ige állítása közelebb visz a filippi helyzet, s az üdvösség fogalmának megértéséhez. Az ApCsel 15-ben arról olvasunk, hogy az antiókhiai gyülekezetben meghasonlás támadt, hogy a pogányokból lett keresztyéneknek körül kell-e metélkedniük, illetve tágabb érte-

lemben, hogy az ószövetségi törvényekből mit kell megtartani, és mit nem. Evvel a kérdéssel küldték Pálékát Jeruzsálembe. Ott Péter apostol fent idézett szavai döntötték el a vitát. Ha azonban ezt az igeverset Károli fordításában olvassuk, rácsodálkozhatunk, hogy az üdvösség szónak nyomma sincs: „az Úr Jézus Krisztus kegyelme által hisszük, hogy megtartatunk, miképpen azok is.” Az üdvözülünk helyett azt olvassuk, hogy **megtartatunk**.

Ha megnézzük az *üdvösség* szócikket a Keresztyén Bibliai Lexikonban, ezt olvassuk: „**Üdvösség** görögül *szoteria*, melynek alapjelentése: szabadítás, szabadulás. Profán használata ennek megfelelően: megszabadulás valamely olyan veszélyből, amely reálisan fenyegeti az ember életét”...

Ugye, most már másképpen olvassuk a filippi börtönör kérdését? Ő egyszerűen arra kérdezett rá, hogy ebből a csávából hogy tudna megszabadulni. Mit tegyen, hogy egzisztenciáját megmentsse. Áldozatokra is hajlandó lenne, csak valahogy megússza. A válasz valószínűleg meglepte: „*Higgy az Úr Jézusban, és üdvözülsz mind te, mind a te házad népe.*” (Itt a *szoteria* igei alakja, a *sodzo* szerepel, ami *megment, biztonságba helyez, meggyógyít* jelentésű.) A börtönör világi értelemben kérdezett rá a szabadulásra, de az Úr Jézus Krisztus követségében járó misszionáriusok – Pál és Szilász – egy magasabb szempont ismeretében válaszoltak. Válaszuk bizonyára kevésbé érthetően – de bátorítóan – csenghetett számára. Isten előkészítette szívét, hogy az ige magvai termékeny talajra találjanak. „*Ekkor hirdették az Isten igéjét neki és mindazoknak, akik a házában voltak.*” Jézus Krisztus *igéje és Szentlelke* által gyűjti seregét. Filippiben is a Szentlélek elvégezte munkáját, és a börtönör hitre jutott, megtért, és egész gondolkodásmódja megváltozott. (Emlékezzünk rá, hogy a megtérés = *metanoia* eredeti jelentése a gondolkodás megváltozása.) A rabtartóból vendégszerető, gondos házigazda lett, s ami ennél is több, *megkeresztelkedett egész háza népével együtt!*

Ha az üdvösség a megtartással, szabadítással rokon fogalom, akkor ismét fordulhatunk a lexikonnak egy másik szócikkezé: „*A Jézus név* (a héber Jésuá-ból ered, amely a Jehósúa vagy Jósúa nevek-ből képzett későbbi forma) jelentése: *Az Úr az üdvösség (szabadítás)*”.

Mit válaszoljunk tehát, ha megkérdezik, hogy mi az üdvösség? – Az Úr Jézus Krisztussal való életközösség, most, ez életben hit által, halálunk után pedig szemtől szemben. Vagyis *megtartatás* most és mindörökké. Ennek útja pedig a *szabadítás!* Szabadítás az Isten nélküli, öntörvényű világi gondolkodásmódból az embernek a teremtési rend szerinti szabadságára.

Aki bajban, szorult helyzetben van, az fogékony lesz a válaszunkra, és hirdethetjük neki az Isten igéjét, rámutatva, hogy a baj gyökere mélyebben van, mint a pillanatnyi nehézség: a baj gyökere az Istennel szembeni rendezetlen állapot. De aki nem gondolja, hogy bajban van, annak is hirdethetjük a szabadítás örömhírét – Jézus Krisztust – csak lehet, hogy Ádámnál és Évánál kell kezdenünk, vagyis az Istennel való szakítás tényénél. Nem tudjuk, hogy Pál és Szilász hogyan hirdették Isten igéjét, de azt tudjuk, hogy bizonyágtételük középpontjában a helyettünk szenvedett, meghalt, de harmad napon feltámadt Szabadító állt.

* * *

Végezetül hadd hívjam még segítségül a Magyar Etimológiai Szótárt! „A szócsalád névszói *üdvöz-* alapszava ismeretlen eredetű. Alighanem köze van az *üdü* *üdü*-alapszavához, az ige legősibb jelentése ugyanis ‘gyógyul’, az *üdvözít* értelme pedig ‘megment, lelkileg éppé tesz’, s a kető közti kapcsolatot a valószínű latin minták is sugallják: *salvus* (‘ép, egészséges’), *salvare* (‘meggyógyít, megment a kárhózzattól, üdvözít’)”.

Érdekes még megjegyezni, hogy az *egyház* szavunk háttérben is az üdvösség húzódik meg, ugyanis eredeti formája *idhász* volt, azaz *szent-ház*, az üdvösség háza. Hasonlóképpen az eredetileg csak vallási tartalmú *ünnep* szavunk is eredetileg *üdü-nep* (vagy *id-nep*), azaz *szent nap* volt.

Amikor tehát a reformáció 500. évfordulóját *ünnepeljük*, legyen az *szent ünnep*, a minket *üdvösségre* vezető *Szabadítóval* való közösségünk megújításának *üdü-nep*!

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVEISEG LAPJA

Szerkesztőség:
Budapest, VII., Vilma királynő-út 5.
Telefon J. 348-43.
Kiadóhivatal: Hermina-út 37.

Főszerkesztő:
DR. BALTAZAR DEZSŐ
Változó szerkesztő:
SZABÓ IMRE

A Magyar Presbiter az összes presbitereknek
és OHPsz. tagdíj felében jár.
Kérjük a presbitériumokat, hogy adják a tag-
díjat, amely évi 1 Ft, mulasztással küldjék be.
Akiéket saját címére megy a lap, azoktól 120 Ft
békülését kérjük.

„Vérünkől vér vagy, dalod a miénk”

**DR. KIS DOMOKOS
DÁNIEL**

Arany szobra előtt,
Nagykőrösön hang-
zott el *Muraközy
Gyula* (1892–1961)
Budapest, Kálvin
téri református lel-
kész ünnepi ódája,

a költő halálának 50. évfordulója alkalmából.
Az ötödik Országos Presbiteri Értekezlet
keretében 1933. augusztus 27-én, vasárnap
tartott megemlékezésen mondott emlékke-
szédet már előző számunkban földidéztek –
„Pap volt és presbiter”, most pedig a Ma-
gyar Presbiterben megjelent szép emlékvers
részletét tárjuk olvasóink elé. (A vers teljes
terjedelmében közölve: *Magyar Presbiter*,
1933. október hó, 3. szám, 2. oldal.)

Stróbl Alajos különleges, új, vegyes tech-
nikával készült szobrát 1910-ben leplezték
le, a régi gimnázium mellett, a Templomkert-
ben. A mellszobor bronzból, a többi része
haraszt kőből készült, „A vén gulyás”, a
száz évet megért öreg életnagyságú alakjá-
val és kedves kutyájával. Ma már kevesen
tudják, hogy a kőből faragott rész ki volt
színezve: ez volt Európa első modern színes
szobra! Szinte megszólalt...

*Dobbanj meg kőszív! Szólj hát kőszobor!
...ez a te néped... pástortűz; komor
Éjszakán benne lelked izzik el:
„Mindig csak hinni és remélni kell”.*

*Vérünkől vér vagy, dalod a miénk.
Hűséget lantod minékünk üzent.
Húrjaid vagyunk és lakóhelyed,
Veled él a nép és – meghal Veled.*

*...Szalontán jegyző, tanár Kőrösön,
Zengő lángbokor a magyar rögön,
Szívben ihletés, mi jobbik magunk:
Áldunk téged, hogy magyarok vagyunk!*

*Szívedből hajtnak hősi szép regék,
Dalod tükrében felragyog az ég.
Álmaid földjén csak izzuk tovább
Szép csodaszarvas, jaj! eltűnt nyomát!...*

INSTITUTIO

Egyezik-e ugyanis jobban és pontosabban a hittel más, mint ha beismerjük, ... hogy vakok vagyunk, és neki kell visszaadni látásunkat...?

Kálvin János: Institutio Ajánló levél, Ferencnek, a franciák királynak 18. old.

APOSTAGI ZOLTÁN

Ha egy látó ember-
nek azt mondjuk,
hogy vak, egyből
megtapasztaljuk
önérzetességét. Sér-
tésnek veszi, fölhá-
borodik, és kikéri
magának. Minden

kipróbálás nélkül – nehogy valóban megsért-
sünk másokat – elég ha csak magunkat fi-
gyeljük meg. Velünk ellenében azonban Kál-
vin beismeri vakságát – hiszen többes szám
első személyű ragozást használ –, pedig neki
– emberileg nézve – igazán lett volna lehető-
sége éleslátására hivatkozni. De nem tette.
Miért? Mert ő a lelki látásról, az istenlátásról
és az isteni látásról beszél. És ha a saját látá-
sunkat így vizsgáljuk meg, akkor el kell ismer-
ni, hogy alapvetően és sokszor világtalanok
vagyunk. Világtalanok, mégpedig Isten világa
nélküliek. Be kell látnunk, hogy ha a világból

mindent látunk is, de az Isten látásmódjával
nem rendelkezünk, semmit sem látunk. Nem
véletlen, hogy Jézus példázata nyomán (Lk
6,39) létrejött e mondas: Vak vezet világtalan.
A vak tehát jelen esetben nem azt jelenti,
hogy semmit sem lát, hanem azt, hogy az ig-
zán fontosat, az igazán lényegest nem látja.
Mindent lát, csak épp azt nem, ami az életét,
mégpedig az örök életét határozza meg. Azt
is mondhatnánk: nem látás nélkül, hanem va-
kon hozza meg döntéseit.

Vakságunk leginkább akkor derül ki, amikor
megfogalmazzuk, hogy kinek látjuk magun-
kat. Legtöbbször – ha őszinték – azzal még az
emberek sem értenek egyet. Akkor vajon az
Isten? Egyik énekszerző ezt a kérdést teszi föl:
„Ki vagyok én, ki vagyok én, / kinek lát en-
gem az Isten?” És ha mi is föltesszük, mi de-
rül ki? Az, hogy nincs színopszis, nincs
együttlátás. Az, hogy mi nem úgy látjuk ön-
magunkat, ahogy az Isten. Az, hogy nem is
önmagunkat látjuk, hanem helyette azt, akit
elgondoltunk, akit fölépítettünk téves önérté-

kelésünkkel, hamis belső látásunkkal. Kide-
rül, hogy vakok vagyunk, mert a valóság nem
látása csakugyan vakság. Tehát vissza kell
menni a nullponthoz, a beismeréshez, amely-
ről Kálvin beszél. Csak ez eredményezheti az
Istennel megegyező látást, ami azt jelenti,
hogy az Úr a szemlélés ajándékával áld meg.
Igazi önismerettel. És meglátjuk nyomorúsá-
gunkat, de meglátjuk a golgotai sötétségen túl
a húsvéti hajnalfényt is, amelyben Krisztus-
látás és föltámadás van.

Különös vasárnap

KALNÉ TÜSKI GABRIELLA

Az elmúlt vasárnap reggel más volt, mint máskor.

A templomunkkal szemben lévő mecset körül tolongtak az emberek. Az 'id-al-fitr' napját ünnepelték, mely a Ramadán böjti hónap végét jelöli. Az utcabeli srácok boldogan köszöntek vissza, mikor szép ünnepnapot kívántam nekik. Nem gondolták,

hogy a keresztyén szomszéd ismeri ünnepeiket.

Miért kezdem soraimat ezzel a szokatlan információval?

Válaszom még szokatlanabb. Mert egy pár hónapja arab nyelvű Biblia van nálam, amikor vasárnap reggel templomba megyek.

Elvesztettem az eszem, hogy ezeket írom?

Talán. De engedjék, hogy bővítsem soraimat.

Eredetileg a várakozásról és készülődésről szerettem volna írni. Vendégeket, fontos levelet, határidőket, időjárás javulást vártam. Mindenre készültem valamilyen formában. A mindennapokban komoly hajtóerő kötelességtudatom. Ha jó dolgot várunk, érdekes dologra készülünk, már eleve örömtelivé válik a szívünk, ugye?

Várakozásom, készülődéseim természetes részei a mindennapi életnek, ahogy szintén természetes mindezt Isten elé vinni imádságban.

Az említett vasárnap reggel arról szólt az Igehirdetés, hogy minden napunk az örök élet távlatában létezik. Van-e bennem naponta várakozás és készülődés? Ezen a téren még sok a tanulnivalóm. Jó, hogy az Ige tisztán tanít:

„Hanem keressétek először Istennek országát, és az ő igazságát; és ezek mind megadatnak néktek” (Máté 6,33).

Könnyen foglalkozom az Igevers második részével. Az első fele, ami a lényeg, sokszor kiesik agyamból. Sőt, szívemből is. De Isten Szent Lelke mindig visszaterel. Mennyei Atyám tudja, hogy erre nagy szükség van. Ezért amikor megszegyenülök, mert megint rossz sorrend mellett döntöttem, hátal adok helyreigazításáért.

Buzgó muzulmán szomszédaim egy hónapon át megtették kötelességüket, hisz a ramadáni böjt egyike az iszlám 5 alapelvének. Vá-

radalmuk és készülődésük arra összpontosul, hogy több jót cselekedjenek embertársaikkal, megtisztuljanak és Allahnak jobban fogadjanak szót. Ezáltal jobb helyet nyerhetnek az örök életben. Mennyire más, mint a mi várásunk és készülődésünk. Mert mi tudjuk, hogy az Úr Jézus, Isten Szent Fia, eljött érettünk. Ő az, aki mindent megtett azért, hogy megnyíljon az út Isten felé. Ő az út, az igazság és az élet. Nem a mi cselekedeteink.

Az arab nyelvű Bibliát húsvét Nagyhétén vettem. A sok ideérkezett menekült közt keresztyének is vannak. A mi gyülekezetünkbe is betoppant egy szíriai férfi, akinek sikerült teljes liturgiánkat kinyomtatni arab nyelven.

Lehet, hogy összefüggés nélkülinek tűnik eddigi mondanivalóm, mégis tudatosan így fogalmaztam, mert gyors léptekkel változik körülöttünk a világ. A társadalom sok különböző rétege első látásra úgy tűnik, nem is érintkezik egymással. És könnyen elzárjuk magunkat az ismeretlentől. Ez nem volt más az első keresztyének életében sem. De tudomásul vették a körülöttük zajló vallási és szociális megmozdulásokat. Krisztusban meggyökerezve szeretettel nyújtottak kezét azoknak, akik még nem ismerték az Úr Jézust. Vagy akik még keresőfélben voltak.

A gyermekének egyszerűen tanít minket:

„Mi várjuk az Úr Jézust, mikor jön. /2x

Mi várjuk az Úr Jézust, várjuk az Úr Jézust,

Várjuk az Úr Jézust, mikor jön.”

Ebben a váradalomban erősítsen meg minket az Úr Isten. Ez által léphetünk kapcsolatba a körülöttünk lévő, számunkra idegen emberekkel. A különböző, összefüggés nélkülinek tűnő eseményeket Isten általunk összefonhatja. Cselekedjünk és imádkozzunk reménységgel, hisz Krisztus munkájának folyamatossága nem nálunk végződik! Isten felhasználhatja életünket egy kézfogás, egy kenyér megosztásában.

Az Úr Jézust várjuk vissza, aki Isten Országában helyet készít nekünk. De nem csak nekünk, akik már ismerik Őt. Azoknak is, akik még nem Őt várják, vagy akik kívánják várni, de még nem ismerik az utat. És cselekedjünk. Ő ad, bőségesen! Csak kérjünk, és lesz mi-ből osztogassunk.

NYITOTT SZEMMEL

Presbiteri alkalmasság

KÖVESPATAKI LÁSZLÓ

A demokrácia korában élünk; a társadalom egészében, és kisebb-nagyobb közösségekben egyaránt választják az irányítással, vezet-

téssel megbízott embereket (legalábbis hazánkban).

Ha reformátusként ránézünk Egyházi Törvénykönyvünkre, ezt a szemléletet látjuk érvényesülni sajátos viszonyainkra alkal-

mazva. Pedig a presbiterek nem elsősorban választóik szolgálatára hivatottak, hanem *Isten szolgálatára!* Feladatuk, hogy a Szentírás és Hitvallásaink tanításának megfelelően – sőt, mi több, a Szentlélek vezetésének megfelelően – döntsenek, irányítsanak! Hadd' idézzem Füle Lajos versét:

*Kinek a templom kegyelem háza,
Otthon van benne maga, s családja,
Bár mindenütt az Úrra figyel
- az presbiter.*

Ott látom veszélyét annak, hogy nem ilyen (vagy nem csak ilyen), Istennek átadott éle-

tű presbitereket választanak meg, ahol a nép-egyházi keretek valamiképpen túléltek az elmúlt ateista rendszert. Nem mintha ennek nem volna értéke Egyházunk szolgálata szempontjából, de egyes területeken (s a presbiterválasztás éppen ilyen) veszélyei is vannak. Megválaszthatnak pl. olyan – helyi szinten ismert – *tekintélyes* embereket, akik egyháztagok ugyan, de az evangéliumi hit nem vert bennük gyökeret, s a templomba is csak a „sátoros ünnepeken” tévednek be. Azután vannak hangoskodással, „odamondogatással” *népszerűséget* szerzett emberek, akik szeretnek szerepelni. Ebből a két típusból könnyen beszavazhatnak egyszerű egyháztagok akár erkölcsileg kifogásolható magánéletű, akár bibliai hitünkkel ellenkező nézeteket valló embereket.

Végezetül: a presbiteriség *nem társadalmi* tisztség. Csak Isten erre elhívott gyermekeinek való. Ennek legyünk tudatában jelölésnél és szavazásnál egyaránt.

PRESBITERVÁLASZTÁS ELŐTT

Felelős döntésünk a presbiterválasztás

Egy Svédországban élő lelki testvérem osztotta meg velem hitbeli döntésének terhét. Elmondta, hogy a svéd törvények szerint az egyházi házasságkötést nem kell hogy megelőzze a polgári, mert a templomban kötött házasság egyúttal polgárilag is elismert. Nos, a világi törvények értelmében országukban az egyenmű párok is köthetnek „házasságot”. Ezért az az egyházi kör, melyhez az ő gyülekezetük is tartozik, ajánlást küldött a templomokba, hogy csatlakozzanak a világi döntéshez, és részesítsék egyházi áldásban az egyenmű párokat. Ezt az egyházköziség közgyűlésének kellett jóváhagynia. Amikor a lelkipásztor előterjesztette a kérdést, összesen hárman (!) voltak, akik tiltakozólag felakartak (mertek?) szólalni – az egyik közülük az én ismerősöm. Nagy többséggel leszavazták őket.

Nálunk az Alaptörvény és a házasságkötés rendje nem teszi lehetővé hasonló kérdés felvetését – most. De hat év nagy idő! Látva a nyugat-európai keresztyénség számos torzulását, ha nem ez, akkor más, Isten teremtési rendjével ellenkező áramlat beszűrődhet a mi közösségünkbe is. Említhetném a más vallásúak érzékenysége miatt a keresztyén templomokról lekerült keresztek,

a világvallások közös ima-alkalmait a hamis „ökumené” jegyében, vagy a kedvenc háziállatok „egyházi temetését”.

Az órállók felelőssége az, hogy a veszélyre figyelmeztessenek. A presbiter (s vele együtt a lelkipásztor) „az egyházköziség lelki és anyagi javainak sáfárai, akiket az egyházköziség életének felelős irányítására az egyházköziségi választók névjegyzékébe felvett egyháztagok közül kell választani a törvény előírásai szerint” – olvassuk A Magyarországi Református Egyház alkotmányáról és kormányzatáról szóló törvényben, a 46. §-ban.

Amikor a jelölőbizottság összegyűjti a gyülekezet választójoggal rendelkező tagjainak ajánlását, s ennek alapján összeállítja a presbiterjelöltek listáját, s azt szavazásra bocsájtja, lebegjen mindannyiunk szeme előtt annak a felelőssége, hogy a következő hat év presbitereinek – csakúgy, mint az előző ciklusok presbitereinek is – Istentől kapott feladata lesz a lelki és anyagi javak feletti sáfárságon túl az órállói felelősség. Annak kell majd szolgálatunkról számot adni, Akitől kaptuk azt!

Dr. V. M.

Választás vagy sorshúzás?

DR. SZILÁGYI SÁNDOR

A presbiterválasztás előestéjén néhány testvérünkben felmerül az a kérdés: vajon valóban Isten kormányozza-e választásainkat, vagy elvesztettük a kapcsolatunkat az égiekkel és elmentünk valamilyen „demokratikus” irányba? Nem kellene-e inkább sorshúzással, emberi szavazatok befolyása nélkül választani az egyház-

községek tiszttségviselőit?

A válasz a Szentírás alapján: **nem**. Vizsgáljuk meg, mikor alkalmazták Izráel vezetői és az első keresztyének a sorshúzást? Azt látjuk, hogy kétféle esetben. Az egyik: amikor egyetlen személyt kellett kiválasztani. Ilyen eset volt, amikor az emóri Aj sikertelen ostroma után meg kellett keresni azt, aki bűnével oka volt Izráel kudarcának. Fokozatos sorsvetés után derült fény Ákán vétkére (Józs 7,14). Később Saul királlyá választása során alkalmazták a fokozatos sorsvetést, aminek a végén találták meg Isten választottját (1Sám 10,21). A tengeri vihar okozójaként sorsvetéssel lepleződött le Jónás (Jón 1,7). Ugyancsak egyetlen személyt választottak az apostolok Júdás Iskáriótes helyett – Mátyást.

A másik eset: gyakorlati sorrend, beosztás, kirendelés, pl. Áron fiainak a beosztása és feladatai (1Krn 24,5-től), a fogságból visszatértek egy tizedének letelepítése Jeruzsálemben (Neh 10,35), a gibeoniták ellen harcba indulók kiválasztása (Bír 20,9) a kiválasztottak egyéni elbírálása nélkül. Különösen hangsúlyos a Zsolt 22,19-ben az elítélt köntösének kisorsolása, ami Jézus keresztfája alatt teljesedett be.

Az emberi szó, állásfoglalás alapján, de Isten szándékával összhangban lebonyolított választásra sok példa van a Szentírásban. Mózes kiválogatta azokat a véneket, akik vele együtt mentek a

fáraóhoz (2Móz 3,15), majd a pusztai vándorlás során – Jetró tanácsára – bírakat választ a nép közül (2Móz 18,21). Az Újszövetségben az első választás a diakónusoké volt, amelyet a 12 apostol irányításával végeztek el (ApCsel 6,2-4), azután Pál és Barnabás Lisztrában választottak ki – mai szóval – presbitereket: „Miatán pedig gyülekezetenként előljárókat választottak nekik, böjtölve és imádkozva ajánlották őket az Úrnak” (ApCsel 14,23). Pál apostol Tituszhoz írt levelében meghagyja, hogy „presbitereket állíts szolgálatba városonként, ahogyan meghagytam neked” (Tit 1,5).

A II. Helvét Hitvallás XVIII. fejezetében ezt találjuk: „Az egyházi szolgákat meg kell hívni és törvényes egyházi választással meg kell választani, azaz válassza ki őket lelkiismeretesen az egyház vagy azok, akiket erre az egyház kiküldött, szép rendben, zavargás, pártoskodás és marakodás nélkül... Akiket pedig megválasztottak, azokat a vének közös imádsággal és kézzelével szenteljék fel.” A XXVIII. fejezetben pedig ez áll: „Választassanak tehát istenfélő, bölcs és gazdálkodásban gyakorlott férfiak, akik szabályszerűen kezeljék az egyházi javakat.”

Hatályos egyházi törvényeink is választást írnak elő, amint ez az 1994. évi II. tv.-ben szerepel:

„46. § (1) A presbiterek az egyházköziség lelki és anyagi javainak sáfárai, akiket az egyházköziség életének felelős irányítására az egyházköziségi választók névjegyzékébe felvett egyháztagok közül kell választani a törvény előírásai szerint.”

A fenti szentírási idézetek közül érdemes visszatérni az ApCsel 14,23-hoz, amely arra figyelmezteti a gyülekezeteket, hogy a választás befejeztével még további feladatuk, hogy böjtölve és imádkozva ajánlják őket az Úrnak. Akkor is, ha meg vannak győződve arról, hogy valamennyien belső elhívás alapján vállalták a szolgálatot, de még inkább, ha egyikük-másikuk esetében erről nem bizonyosak.

Reformációs gyökerek és hajtások

D. SZABÓ DÁNIEL

Ha valaki semmit nem tudna a reformációban történt lelki-szellemi megújulásról, ha ismeretlen lenne számára a keresztyénségnek hatalmas kereső, s felfedező mozdulása a XVI. században, ha Isten üdvösséget munkáló terve és Jézus Krisztus üdvösséget szerző áldozata is távol állna az illetőtől, akkor is el kellene tűnődnie ennek az évnek az egyházi, társadalmi, kormányzati programján. Hogyan maradt életben évszázados üldözés, taposás, török és osztrák birodalmi pusztítások közepette – és másutt, más gyilkos szándék ellenére – az evangéliumnak az a világossága, amelynek lelket és nemzetet is megtartó erejét nem lehet letagadni. Miért vonultak le a világ színpadáról a mi időnkben – akár születésük évtizedében vagy századában – a világ legerősebb katonai hatalmával megtámogatott filozófiai-ideológiai szörnyszülemények?! Miért maradt életben a reformáció 500 éves ünneplő, emlékező világa?

Ha jó választ kívánunk adni, akkor az akár írni, olvasni is nehezen tudó idős, falusi néni válasza és a tudományos akadémiák elemzése is kell, hogy egybeessenek, de legalább közelítsenek egymáshoz. Ahogyan a legkisebb szórvány ünnepi alkalma és a leglátványosabb kormányzati megemlékezés hangja is harmonizálhat egymással. Ismételten megfogalmazódik szívünkben a kérdés: miért és hogyan is maradtunk meg? Nyilván „csak az Úrnak nagy kegyelme, hogy még nincsen végünk”. Igen, Ő adta a Bibliát a kezünkbe a török hódítás idején, s így nem lettünk muszlimok, és a török kiűzése után így nem lettünk németek. Ő adta ébredéseinket, a nagy európai lelki hullámveréseket, teológián belüli megújulásainkat, hitvallásaink, énekeink, egyáltalán az Ige

kiemelt megbecsülését. Szétszaggatott nemzeti állapotunkban egymásba kapaszkodásunk belső indítását is Tőle kaptuk. És éppen a mostani időben szervezeti, intézményi állapotunk óriási, külső kormányzati megtámogatását, melyben a közös látásra jutás nagysága az anyagi értéket is meghaladja, s melyet Istennek és embereknek is méltó módon meg kell köszönnünk.

Közben pedig látnunk kell sebeinket is, melyeket gyilkos rendszerek ejtettek rajtunk, s melyekben a fertőzés egész testre történő áterjedése a legnagyobb veszély.

Nemzetünk legsúlyosabb bűnéből sem vonhatjuk ki magunkat, még akkor sem, ha teljes szívvel küzdöttünk volna ellene. Akkor vérengzést és pusztítást, mint amit magzataink millióinak megölése útján tettünk, összes ellenségünk sem ejtett rajtunk. Biológiai élni akarásunkban és missziói küldetésünkben jelentősen megtorpant állapotban vagyunk. Azért a leszárdó ágak és hatalmas alátámasztással élő, történelmi méretű karok mellett óriási értéke van minden fiatal hajtásnak és levélkének.

Azért minden reformációs gyökerű és ágú, a protestantizmuson belül megjelenő legkisebb közösségért is felelősek vagyunk. Nem múlhat úgy el ez az év, hogy ne hívjuk egybe, ne öleljük meg a legkisebb lelki-családi közösség képviselőit is egy nagyobb országos konferencián. Ennek megvalósulásáért sokan imádkozunk és fáradozunk, hálát adva az igen jelentős, nagy létszámú szabad protestáns közösségekért és a velünk való kapcsolatukért is. A mindnyájunkat ért európai liberális kihívásra egy megerősödő magyar protestáns egységes bizonyoságtétel adhat választ, felismerve a Nyugaton küzdő, hitvalló testéri közösségeket is.

Hálásak lehetünk, hogy közösségünk az Ige mérlegén mérve történelmi változásokat és jelenségeket, sőt ahhoz igazodva és igazítva, mindenkor kész volt még ellenszélben is távlatosan látni és cselekedni.

Postaládánkból

Tanári Bibliaóra keretén belül osztotta ki Nt. *Koncz Tibor* esperes úr a Magyar Református Presbiteri Szövetség ajándékát, a *Pedagógusoknak presbiterektől* c. kiadványt.

Amikor tanártársaimmal kezünkbe vettük a kiadványt, öröm és háláadás töltötte el szívünket. Felelősségteljes feladat keresztyén szellemű iskolában nevelni, tanítani. Tudjuk, hogy valami újat, jobbat és „más” várnak tőlünk. A Karcagi Nagykun Református Általános Iskola nevelőtestületének Isten adott bölcs, értelmes, szerető és türelmes szívét ehhez a munkához. Nem vagyunk álmodozók, inkább kitaratók és értéktartók – szüntelenül imádkozva. A kiadványban olvasott leckékből megtapasztalhattuk, hogy van még Istennek népe és szolgálója a 40 évi pusztai vándorlás után is.

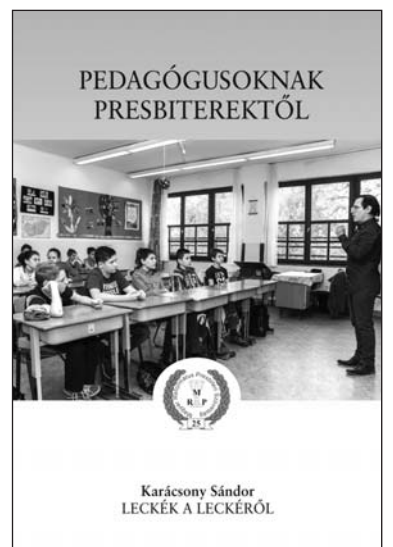
A pedagógus kollégák olyan hálaadással vették kezükbe és olvasták a kiadványt, mint ahogyan a készítésben munkálkodók tekintenek most az „első” kis „újszülöttre”. A Magyar Református Presbiteri Szövetség mint illatozó tavaszi csokrot helyezte a református

nevelés-oktatás felelősségét, szépségét élénk – miközben imádkoznak értünk. Együttes és közös célunk, vágyunk ennek a szolgáltatásnak a betöltése. Fokozatos türelemmel, odaforduló nyíltsággal kell együtt haladnunk a gyülekezeti és iskolai feladatok vállalásában. Erősödjünk meg a Ti elhívásotokban!

Pedagógusnap alkalmából érkezett el tanárainkhoz az új kiadvány. Szeretettel fogadtuk, forgatjuk. Elfogadjuk és megköszönjük, felénk nyújtott baráti kézfogásként! Az a reménységünk, hogy Jézus mint emmausi útítárs velünk jön, megvidámít, éltet, de azután Kleofásnak és barátjának együtt kell folytatniuk a bizonyoságtétel útján.

„Mely nagyok Uram a Te műveid...” (Zsolt 92,6)

Karacsony Sándor
LECKÉK A LECKERŐL

Földváriné Simon Ilona

Karcagi Nagykun Református Általános Iskola

A szeretet alkotása: az Erzsébet árvaház (II.)

Az Erzsébet szeretetotthonban a kis lakókat a tanulás mellett munkára is nevelték. Az épület mellett kertészeti tangazdaságot hoztak létre, ahol a fiúk a kerti munkával ismerkedtek meg, a lányok a konyhakertet, virágos kert gondozták. Szőlő- és gyümölcsültetvények, állattartásra alkalmas ólak, istállók létesültek, egyrészt az önellátásra, de értékesítésre is termeltek. Az otthon lakói hat évnél idősebb, teljesen egészséges, szegény sorsú árva vagy félárva gyermekek lehettek, felekezetükre, nemükre és nemzetiségükre való tekintet nélkül. A Társaság haladó szellemiségű voltára utal, hogy a törvénytelen, illetve a züllés veszélyének kitétt gyermekek megmentése volt a legfőbb céljuk. A gyermekek tizennégy éves korukig maradhettek itt, álláskeresésben, vagy a tehetségüknek megfelelő szintű továbbtanulási lehetőségek keresésében is segítették őket. Sok ügyes, megbízható kétkezi munkás került ki az otthonból, de emellett volt az Erzsébet árvaháznak olyan hadiárva lakója is, mint pl. Dr. Bucsay Mihály, aki itt kezdte meg tanulmányait, majd felnőve nagy tudású teológiai professzor, egyháztörténész, aki 1946 őszétől a budapesti németajkú gyülekezet lelkipásztora lesz, majd 1948 őszétől óraadó a Budapesti Teológiai Akadémián.

A sokszor nehézségektől, küzdelmektől sem mentes szolgálat az árva, szegény gyerekek körül a második világháború végéig folyt itt, amikor az intézményt bezárták, majd a fordulat éve után kisértették. Az épület jelenleg is áll. Egy darabig iskola működött benne, majd lakóházzá alakították át. Ma társasházként üzemel.

Ebből látható, hogy őseink a falakat is jól megépítették, de a falak mellett valami más is épült itt, valami, ami annál sokkal maradandóbb: Isten országa! A szeretet alkotása. Isten alkotása. És ennek az Országnak lehetünk mi mindannyian jogokkal és kötelessé-

gekkel bíró állampolgárai. Az állampolgárságunk Isten ajándéka nekünk, személyre szólóan, Jézus Krisztus által. Mi magunk ezért semmit nem tehetünk, de ha Jézusban megtaláljuk az üdvösségünket, már többé nem tehetjük azt, hogy nem teszünk semmit. Mert a Neki átadott élet csak másokért, az elesettekért, az árvákért, a szegényekért cselekedni tudó és cselekedni akaró élet lehet.

Az elődök nyomdokán haladva a jelenlegi budai gyülekezet presbitériuma már pár évvel ezelőtt elhatározta, hogy gyakorolja a gyülekezeti tizedet, azaz a gyülekezet bevételeinek 10%-át a szegényekre, elesettekre, a valamiben szükségét szenvedőkre fordítja. A sok jótékonyági akció bevételei mellett, melyet rendszeresen szervezünk a gyülekezetben (jótékonyági koncertek, használt cikk börsék, bál stb.) céladakozások és a költségvetésben minden évben elkülönített diakóniai-támogató sorok biztosítanak erre lehetőséget. 2004 óta működik a „Szeretetszálak határok nélkül” programunk, melyben évente váltakozva egy-egy határon túli intézményt támogatunk kiemelten. A Névtelen Segítő Kezek karitatív segélyprogramban pedig különféle hasznos tárgyakat juttatunk el a rászorultaknak határainkon belül és kívül.

Mert az előttünk jártaktól tanulhatunk, engedelmisséget, hűséget, kitartást, Istenre való hagyatkozást, az igazság szeretetét, békességes hosszútűrést és örömet a másoknak való szolgálatban, hogy épülhessen Isten Országa bennünk és közöttünk.

„Hiszen az Isten országa nem evés és ivás, hanem igazság, békesség és öröm a Szentlélekben” (Róm 14,17).

Csenki Zsuzsanna

Diakóniai gondnok presbiter, Budai Református Egyházközség

Olvasói levél

Kedves Lajos!

Legelőször megköszönöm, hogy a Magyar-Hon-Lap címére megküldted a Presbiter március-áprilisi számát. Jól szerkesztett, komoly kiadvány.

Ugye te az a Békefy Lajos vagy, aki annak idején a Protestáns Műhelyt irányítottad? Ha nem, elnézést kérek a tegezésért.

A tartalomtól több minden megérintett. Cseri Kálmán, akinek a gyülekezetéhez édesanyám is tartozott, mondhatni utolsó üzenete az egyik. A másik a kereszt református használatáról írt cikk. Mélységesen egyetérték velem. A hibát egyébként szerintem az ellenreformátorok követték el. Krisztus keresztre feszített, világot átölelő karjai közül nem volt joguk senki emberfiát kitéssékelni: az Ő ölelésébe mindannyian beleférünk.

Nem tudom, mióta különböztetjük meg magunkat a keresztyén/keresztény megnevezéssel, csak azt tudom, hogy Pázmány még keresztyént mondott. Ezek szerint itt is a katolikus fél hibázott, amikor áthelyezte az y-t.

Engedd meg, hogy két élményemet osszam meg veled az 500 éves évforduló kapcsán. Valami olyasmit írtam, hogy a reformáció megünneplésére készülünk, mire nekem esett az interneten egy illető, a

lehető legellenségesebb hangon, miszerint ezen nincs mit ünnepelni. Dehogy nincs. Még köszönni valónk is van.

A másik élményem viszont pozitív, és mélyen megérintett. Gulácsy püspök úr önéletrajzából idézek:

1954 húsvétján elbújva a láger területén egy vályogvető gödörben úrvacsoráztunk közösen református, római katolikus, görög katolikus, baptista és pravoszláv testvérekkel. Kenyerünk volt, bor helyett vizet használtunk. Hittük a feltámadást. A lehetőség szerint igyekeztünk sokszor találkozni. A gyakorlat az volt, hogy minden alkalommal más és más tartott egy beszámolót, tanítást. Visszaemlékszem egy zsidó rabbira, milyen különösen jó magyarázatát adta Mózes könyveinek. Egy görög-katolikus lelkész Máriáról tartott előadást, azóta jobban értem, mit jelent a Mária-tisztelet: Isten eszközevé lenni. Nem szabad elfogultnak lenni. Mi, reformátusok nem imádjuk, de jobban tisztelhetnénk.

Ismételten megköszönöm a Presbiternek, és húsvéti köszöntésül is szánya csatolok egy festményt, ami akár a Gulácsy féle gulágos úrvacsorát is ábrázolhatja (Matl Péter alkotása).

Köszönt: Dr. Surján László

„Mindennapi” természettudomány a hit szemével (1.)

DR. NAGY MIHÁLY

A reformáció egyik fontos eredményének tekintjük, hogy az emberek kezébe akarta adni a Bibliát. Ehhez azonban előbb meg kellett tanítani őket olvasni, ami akkoriban nem volt természetes. Ez egymagában is indokolta az egyházi iskolák alapítását. Napjainkban, amikor kötelező az iskoláztatás, mi indokolja az egyházi iskolák fenntartását? A lehetséges indokok közül kettőt emelek ki: a nevelés előtérbe helyezését és a keresztyén erkölcsi normák megismertetését.

„Küldjétek vesszőket, és mi nyilakat faragunk belőlük.” Ezt üzenté Kálvin a gyülekezetnek, amikor Genfben megnyitotta az Akadémiát, 1559-ben. A „faragás” (nevelés), a személyiség alakításának feltétele, de csak a szükséges mértékig kell alkalmazni. Pál, az erre való alkalmasságát Isten kegyelmének tulajdonítja (1Kor 15,10). Szükséges, hogy az egyházi iskola nevelőjét már hivatásának gyakorlása előtt (és alatt), Isten tegye alkalmassá feladatának végzésére. Így válhat a pedagógus követendő példává (1Kor 11,1).

A Tízparancsolat (2Móz 20) a Bibliában az embernek Istennel és embertársaival való kapcsolatát határozza meg örökérvényűen. A mai felnőtt nemzedék egy részének a Tízparancsolat ismerete sem természetes, még kevésbé az elfogadása. Ez a hiány társadalmi feszültséghez vezet. Van olyan modernnek nevezett pedagógiai irányzat, a szülők egy része is úgy gondolkodik, hogy az iskola feladata az írni-olvasni tanítás mellett a tudományok alapjainak elsajátíttatása. A gyermek személyiségének alakulását szabályokkal nem kell korlátozni. Pedig a harmonikus fejlődés előfeltétele a jogok és a kötelességek ismerete, betartása.

Szemléletformáló hatása van annak, ha elfogadjuk, hogy a gazdag élettelen és az élővilág nem állhatott elő magától, hanem Isten alkotása. Ez hitünk alapja, amelynek ellenkezőjét a tudomány nem tudja bizonyítani. A Teremtőtől az ember azt a feladatot kapta, hogy a teremtett világot fenntartsa, „művelje” és „őrizze” (1Móz 2,15). A Föld tehát nem a tulajdonunk, hanem őrizői vagyunk, a következő nemzedéknek el kell számolnunk, hogyan sáfárcodtunk a ránk bízottakkal. Minden tantárgyban megvan a lehetősége, hogy kiderüljön a tanító keresztyén értékrendje, gondolkodása. Sokszor tapasztaltam, hogy a diákok erre jobban odafigyelnek, mint ha ugyanazt a vallásórán hallják. A továbbiakban főleg a természettudományos tantárgyakból vett példák, és azok bibliai vonatkozásai következnek.

Ásványok

Az élettelen természet sok csodája közt talán az ásványvilág a leglátványosabb. A szép alakú, színes, fényes ásványokat általában nevezik *bányavirágoknak*. Az Alpok hasadékaiban hegyikristályai, vagy a Balaton-felvidék szürke bazaltoszlopainak hólyagüregeiben csillogó oxid, szilikát és más kristályok minden embert gyönyörködtetnek.

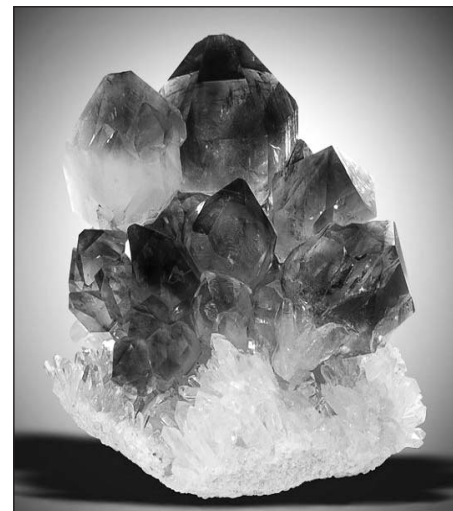
A természettől egyre inkább elszakadó, városokba húzódott emberek érdeklődése az utóbbi időben újra növekvő érdeklődéssel fordul az ásványok felé. Az ásványok jellegzetes kristályformája – ami azonosításukra is alkalmas – szabályos belső szerkezetükkel van összefüggésben.

A napi Biblia-olvasás során meglepődve tapasztalhatjuk, hogy annak írói már évezredekkel ezelőtt mennyi ásványt is-

mertek és használtak fel a szöveg mondanivalójának érthetőbbé tételére. Az arany és az ezüst már Salamon idejében is a gazdagság fogalmával társult (1Kir 10,14-25). A réz és az ón több helyen egymás mellett fordul elő (pl. Ez 22,18), míg ezek ötvözetete, a bronz neve nem található a Bibliában. Ennek talán az lehet az oka, hogy a bronz színe a rézéhez nagyon hasonló. Ha egy tárgy készítésénél a könnyű alakíthatóság volt a cél, tiszta rézből készítették, ha a keménység volt fontos, önnal kevert olvadékból öntötték.

Az ólom egyik jellegzetessége, hogy késsel faragható, puha, még a papíron is nyomot hagy. Erre utal a német köznyelvben a „Blei” szó, ami nem csupán ólmot, hanem ceruzát is jelent. Az ólom egyik érce, amiből leginkább előállítják: a ce-

russzit. Ebből származik a ceruza szavunk. Az ólom másik jellegzetessége, hogy az ismertebb fémek közt a legnagyobb a faj-súlya. Erre utal Mózes az Egyiptomból való kivonulás után, amikor a fáraó elit-csapatának Isten által való megsemmisítését így örökíti meg: „Ráfűjtál szeleddel, a tenger elborította őket. Elmerültek, mint az ólom a hatalmas vízben” (2Móz 15,10).

A nemesfémek előállításuk során más fémekkel elegyedtek, az ezüst főleg ólommal. A nemesítés, olvasztás közben, kavargatással történt, amikor a szennyező fémek oxidálódva a megolvadt nemesfém felszínén úszó salakká alakultak. Isten, népének szenvedéssel való megtisztítását hasonlíttja ehhez a folyamathoz. „Tűzbe teszem, megtisztítom őket, ahogy az ezüstöt tisztítják, megpróbálom őket, ahogyan az aranyat próbálják” (Zak 13,9).

A papi kötény, az efód mellrészén volt aranszálakkal és sodrott lenfonállal felerősítve a hósen, amely kétrétegű, értékes szövetből készült, négyzet alakú melltáska volt. A hósenen négy sorban tizenkét különböző drágakő volt arany foglalatban. Mindegyik drágakőre Izráel egy-egy törzsének neve volt rámetesve (2Móz 28,6-21). Amikor a főpap áldozatot mutatott be, egész Izráelt vitte jelképesen Isten elé. Mózes Istentől kapta a pontos leírást. A drágakövek azt fejezték ki, hogy a választott nép milyen fontos Isten számára.

Az *Ásványok a Bibliában* című könyvemben még sok más példát lehet olvasni. Az eddigiekből is nyilvánvaló azonban, hogy az ásványok ismerete hozzásegít a Biblia mondanivalójának teljesebb megértéséhez.

Reformáció 500 – missziói álom

„Ünnepeljük a Reformáció 500. évfordulóját a Reformációhoz valóban méltó, átütő erejű és lelki megújulást szolgáló módon!” – fogalmazódott meg már régebben bizonyára sokunkban. Az ünnepi évben rengeteg esemény, program valósult meg, mégis ezek között számomra az egyik legkiemelkedőbb a március 26-i misszionárius kibocsátó istentisztelet volt Köröstárkányban. Pedig ezt az alkalmat nem a Reformáció 500. évfordulója alkalmából szervezték, de mégis többünknek nagyon felemelő és lelki megújulást szolgáló esemény volt, és nagyon illett az 500. évforduló ünnepléséhez.

A külmiszió gondolata és lelkisége mind a mai napig sokszor idegenül hangzik magyar református körökben. Pedig a hit drága kincsének és örömeinek továbbadása világméretben az egyik legfőbb tanítása a Feltámadott Krisztusnak. A belmisszió és külmiszió nem egymás kioltói, hanem éltetői. Nem úgy kell gondolkodni, hogy „belmisszió vagy külmiszió”, hanem „belmisszió ÉS külmiszió”. Az Apostolok cselekedeteiről írott könyv, és annak kulcsverse is erről ír. „Ellenben erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig.” (ApCsel 1,8)

Számomra a köröstárkányi misszionárius kibocsátó istentisztelet azért volt „Reformáció 500” alkalom, mert a Magyar Református Egyház egyik legpéldaadóbb lelki eseményének lehettem tanúja és szerény közreműködője. Akkor ünnepeljük igazán hitelesen a Reformációt, ha Krisztus akarát engedelmesen cselekedjük olyan területen, ahol nagyon nagy a lemaradásunk, a lelki megújulást szolgáljuk, és ami a Reformáció évszázadában elmaradt, azt mi most megtesszük.

Én, mint a Békési Ref. Egyházmegye missziói előadója azzal is szeretném ünnepelni a Reformáció 500. évfordulóját, hogy szélesebb körben is hirdetem a korábban csak megyei szinten ismertetett álmat: Legyen minden magyar református egyházmegyének legalább egy hosszútávú külmiszió! Ha ez bekövetkezik, valóban óriá-

si reformáció történne velünk, bennünk. Az is igaz, hogy ez csak akkor következhet be, ha isteni csodaként egy Reformáció erejű ébredés és lelki megújulás történne bennünk.

Az én nagy vágyam is az, hogy egyszer a saját gyülekezetem és sok más egyházközösség is úgy megerősödjön lelkileg, és létszámában, hogy képes legyen egy misszionáriust kiküldeni úgy, ahogy Jézus Krisztus is elküldte Pál apostolt a pogány népek közé:

„Azért küldelek el, hogy nyisd meg a szemüket, hogy a sötétségből a világosságra, és a Sátán hatalmából az Istenhez térjenek; hogy az énbennem való hit által megkapják bűneik bocsánatát, és örökséget nyerjenek azok között, akik megszenteltek.” (ApCsel 26,18)

Merítsünk erőt a fiatal misszionárius család hit-példájából, és a misszionáriust kiküldő köröstárkányi és sok más támogató református gyülekezet buzgó összefogásából! Imádkozunk a misszionáriusokért és, hogy váljon nálunk is valóra egyszer az az álm, hogy mi is hit-tovább adó, missziói keresztyénekké és gyülekezetekké váljunk! Egy ezredéve valamikor hozzánk is misszionáriusok hozták az Úr Jézus drága hitét, most mi is lépünk azok felé, akikhez még nem jutott el az Evangélium!

Aki szeretne bővebb tájékoztatást a kiküldött misszionáriusokról, szeretné őket imában és anyagilag támogatni, keressen meg engem, vagy az OM-Magyarország missziós társaságot.

Kedves Olvasóm, felismeted-e, hogy Nagypénteken Húsvétkor milyen nagy ajándékot kaptál? Milyen áldozatra vagy kész azért, hogy mások is megkaphassák ezt? Kéred-e te is a pünkösdi Lelket, hogy átjárjon Téged is a belső tűz, amely lángra gyújt másokat, hogy Jézusért és Jézusban éljenek? Nézz Krisztusra, figyelj a neki engedelmeskedő mai jó, hit-példa életekre és add tovább Te is lelkedben reformálódva, megújulva: „Aki hisz a Fiúban, örök élete van!” (János 3,36)

Dr. Dobos Ágoston

békésszentandrás ref. lelkész, békés megyei missziói előadó

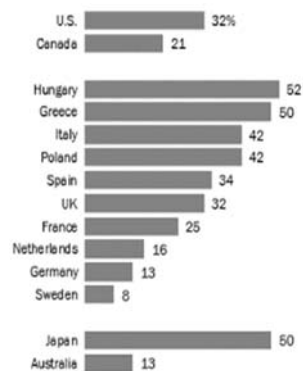
A nemzeti identitás kérdésében világelsők között hazánk!

Az egyik neves amerikai közvélemény kutató intézet (PRC) legutóbbi kutatási közleményei között felfedeztem magyar szívem számára egy nagyon izgalmas felmérést. Címe: *Hogyan vélekednek a különböző országokban a nemzeti önazonosságról? Kiderült, hogy hazánk mennyire élen áll ebben a tekintetben, bizonyos szempontból világelső. Lássuk a jó híreket, kutatási eredményeket rólunk.*

Nemzeti identitásunk erősen kötődik a szülőföldhöz

A roppant izgalmas felmérés és nemzetközi összehasonlítás első táblázata már kiugró magyar helyezést mutat. A nyitó oldal ábrája mellett megtudjuk: a világméretű migráció során a felméréseket Ausztráliától kezdve Japánban, Európán át az USA-ig végezték. A nemzeti azonosságtudat szempontjából több tényezőt is vizsgáltak. Nyelv, hagyományok, szülőföld iránti kötődés, hit. Az ausztráliaiaknak csak 13%-a, a svédeknek 8%-a, a kanadaiaknak 21%-a tartja fontosnak a születési hely szerepét a nemzeti identitás szerkezetében. Szembeötlő, hogy három ország megkérdezettjeinél 50%-os, illetve afölötti a születési hely szerepe. Japánoknál és görögöknél 50%-os az arány. Magyarország 52%-kal az él-

lovas ebben a tekintetben. Megelőzve ezzel az amerikaiakat, a németeket, franciákat, briteket, spanyolokat, hollandokat. Csak 10%-kal maradnak el viszont tőlünk az olaszok és a lengyelek. Az adatok 2016. április 4. és május 29. közötti időszakból valók, melynek során 14 országból kérdeztek meg 14 514 személyt.

A nyelv szerepét legtöbb helyen nagyon fontosnak tartották a megkérdezettek a nemzeti identitás kialakítása és fenntartása tekintetében. A legerősebb szerepet Európában (77%), majd Japánban és az USA-ban tulajdonítanak a nyelvnek a nemzeti identitás őrzésében (70-70%).

A szokások, nemzeti hagyományok is fontosak a kik vagyunk meghatározásában. A helyi vagy nemzeti kultúra jelentőségét a nemzeti identitás megalkotásában Kanadában (54%) és Ausztráliában (50%) tartották fontosnak. Érdekes módon azokban az országokban, ahol nincs gyökeres nemzeti kultúra, tehát behozott, „idegen” kulturális kohéziók működnek, a bevándorló népcsoportok mértéke, számaránya függvényében.

A vallási hovatartozást is sokan fontosnak tartották a nemzeti identitás formálásában. Az USA megkérdezettjeinek 32%-a a keresztyénség szerepét tartotta döntőnek az igazi amerikai önazonosságtudat szempontjából. A görögöknél ez az arány 54%, akik az ortodoxia szerepét hangsúlyozzák a görög identitás kialakításában és fenntartásában. A svédeknek a vallási identitás roppant alacsony, 7%-os szerepet játszik a nemzeti identitástudatban. Meglepő? Talán nem is annyira. Se lutheránusság-tudat, se katolicizmus-tudat. A vallási senki földje lesz egyre inkább Svédország? Így nem véletlen az iszlám térhódítása sem. Nem lehet nem tekintetbe venni ezt az összefüggést!

(Folytatjuk)

Dr. BL

A Magyar Református Egyház Közös Zsinata

A 2009 óta második ízben ülésező Közös Zsinat, amelyet a Debreceni Nagytemplomba hívtott össze június 24-én 10 óra a Generális Konvent elnöksége, a magyar reformátusok felemelő együttes ünnepévé vált. Ezen meghívottként, az egyházkormányzati tisztségviselők mellett részt vehetett a Presbiteri Szövetség küldöttsége is *dr. Judák Endre* presbiterképzési bizottsági elnök, *Vácsi Gábor* szövetségi titkár, *dr. Nagy Mihály* pedagógiai tanácsadó, *dr. Szilágyi Sándor* tb. elnök, *dr. Vónza Tibor* nyírségi elnök, *Kis Böndi János* nyírségi titkár és mások személyében.

A zsinati ülés résztvevőit házigazdaként *dr. Fekete Károly* tiszántúli püspök üdvözölte. Ismertette a napirendet, elmondta, hogy a II. Helvét Hitvallás, mely Bullinger munkája, és amelyet az 1567-ben tartott Debreceni Zsinat fogadott el, elsőként hangsúlyozta a reformáció helvét, azaz svájci jellegét, és amely tükrözi azt a kálvini elvet, hogy *a hitvallásunk személyes jellege bensőséges közösséget tükröz Istennel.* Ez a közösség teszi lehetővé az ember személyiségének igazi kibontakozását. Ezután átadta a szót *Bogárdi Szabó István* dunamelléki püspöknek, aki viszont bejelentette, hogy a zsinatot személyesen kívánja köszönteni *dr. Áder János* köztársasági elnök.

Dr. Áder János „Áldás, békeség”-gel köszöntötte a megjelenteket, majd Németh László író t idézve rámutatott, milyen hatalmas jelentősége volt az első teljes Biblia magyar nyelvű kiadásának 1595-ben. A reformációban megtanultuk, hogy az emberiséget

nemcsak az anyagi javak és a fejlődés emelik fel, hanem a lélek megerősödése is szükséges és ezt hozta el a reformáció. Anyanyelv, zsolttárok, magyarság – ezek jellemzik a református magyar embert.

A levezető elnök, *Bogárdi Szabó* püspök úr ezután bejelentette, hogy két egyháztest szeretne a Magyar Református Egyház Zsinatához csatlakozni. Ez a kettő a Kanadai Magyar Református Egyházak Testülete és a Luxemburgi Magyar Protestáns Egyesület. Befogadásukat a Zsinat megszavazta, sőt, a Tiszántúli Egyházkerület a kanadaiak számára két helyet át is engedett zsinati képviselőlétekből.

Ezután *Dr. Buzogány Dezső*, a Kolozsvári Hittudományi Egyetem professzora tartotta meg ünnepi előadását a nap kettős jelentőségéről: a reformáció 500 éves és a Magyar Református Egyház debreceni elindulásának 450 éves évfordulójáról. Ez utóbbiban döntő szerepet játszott a II. Helvét Hitvallás elfogadása, ettől számíthatjuk a református egyház megalakulását. Ennek a hitvallásnak a létrehozása Luther, Melancthon, Erasmus tanítványának, Bullingernek az érdeme. Magyar fordítása jelentősen megerősítette az ellenreformáció ellen védekező laikusokat. Hatása nemcsak a Tiszántúltra terjedt ki, átvette a debreceni zsinaton képviselt egyháztesteken kívül Erdély is. Az előadó hangsúlyozta, hogy Európában, ahol már 200 éve igyekeznek kiölni az emberekből a keresz-

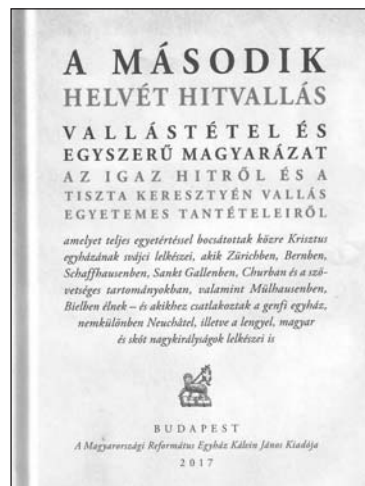
tyén hitet, ma is nagy ennek a hitvallásnak az ereje.

Ezután a Zsinat egyhangúlag elfogadta a *Buzogány* professzor munkájával tavaly elkészült új szövegfordítást.

A zsinati ülést a debreceni énekkar Bach korálok előadásával gazdagította. A déli szünet és fogadás után fél háromtól istentisztelet és úrvacsora zárta az ünnepelést, melyen a zsúfolt Nagytemplomon kívül maradtak kivetítón követhették a liturgia mozzanatait és részesülhettek a Szent Jegyekben.

A kivonulás alatt mindenfelől a csodálat és öröm hangjait lehetett hallani. Külön örömeire szolgált a megjelenteknek, hogy a köztársasági elnök a délutáni istentisztelet és úrvacsora utolsó perceiig is velünk maradt a Nagytemplomban.

SzS

A győzelem felé

*Még nem vagyunk a célnál,
amit számunkra előre kijelöltél, Uram.
Még nem állunk a győzelmi dobogón.
Még szenvednünk és küzdenünk kell.*

*Még nem tudjuk, türrünk vagy támadnunk,
ballgatnunk vagy szólnunk kell.*

*Taníts minket megérteni, mikor mit kell tennünk.
Adj nekünk türelmet, bátorságot, tisztességet, kitartást,
bogy ne térjünk ki a küzdelem elől, és fel ne adjuk azt.*

Benned van erőnk a győzelemre.

Rudolf Bobren

Egyházkerületi konferencia Szolnokon

A Dunamelléki Református Egyházkerület és a Magyar Református Presbiteri Szövetség 2017. április 8-án, szombaton Szolnokon, a református templomban és gyülekezeti házban tartotta 37. Dunamelléki Egyházkerületi Presbiteri Konferenciáját. A rendezvénynek, melynek középpontjában a *presbiterek életkérdései* álltak, alapigéje az 1Tim 1,19 volt: „Tartsd meg a hitet és a jó lelkiismeretet”. Az alkalmon dunamelléki vendégek mellett tiszántúli, illetve dunántúli érdeklődők is részt vettek. Tizenhat gyülekezetből összesen száznyolc vendég érkezett Szolnokra. Végül Miklósnak, a vendéglátó szolnoki gyülekezet lelkipásztornak és dr. Judák Endrének, a Szövetség

Presbiterképzési Bizottsága elnökének köszöntő szavai után a konferencia nyitó áhítatát Takaró Tamás nyugalmazott esperes, budapest-pestszécsi lelkipásztor tartotta. A konferencia első előadását – dr. Szabó Károlynak, a Délpesti Egyházmegyei Területi Szervezet szolnoki elnökének házigazdái szolgálata mellett – Harkai Ferenc kispeszt-központi lelkipásztor tartotta „A presbiter életének lehetséges tévtíjai” címmel. Ezután Kovács Mihály nyugalmazott budapest-északi esperes előadása következett, „Konfliktusok kezelése a presbitériumban és a gyülekezetben” témáról. Harmadikként dr. Szarka Miklós lelkipásztor, a Házasság- és Családsegítő Misszió volt vezetője „Konfliktusok kezelése a családban” cím-

Harkai Ferenc

Kovács Mihály

mel tartott előadást. Az előadások szünetében a szolnoki gyülekezet szeretetvendégségre hívta meg az új gyülekezeti házba a megjelent presbitereket. A rendezvényt Nagy Attila Gyulának, a Baranyai Területi Szervezet elnökének bizottságtétele után kiscsoportos beszélgetés, majd a templomban tartott úrvacsorás istentisztelet zárta.

Sz. I.

dr. Szabó Károly és dr. Szarka Miklós

Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség (II.)

VÁCZI GÁBOR

6. Van-e a Kárpát-medencében olyan egyházi jogi szabályozás, mely a református és az evangélikus gyülekezetekre egyaránt érvényes? Különösen akkor hangsúlyos ez, amikor egy lelkipásztor egy Kárpát-medencén kívüli, európai magyar diaszpóra gyülekezetben vállal szolgálatot. Ezeket a kérdéseket a Generális Konventnek kell tisztáznia.

7. Ha az anyaországból érkezik egy lelkész külhoni szolgálatra, akkor a későbbiekben az addigi egyházkerülete – nagy eséllyel – nem fogadja vissza. Erre nézve konkrét példák is vannak, ráadásul ez nem egyedi álláspont, sajnos általános gyakorlat. Nem több, 4-5 éves szolgálatra lenne szükség 1-1 lelkész esetében. Ebben a kérdésben is ki kell kérni a Magyarországi Református Egyház Zsinatának hivatalos állásfoglalását. Az adott lelkipásztornak tehát – a bevett gyakorlat szerint – ki kell jelentkeznie addigi egyházkerületéből, mely által kikerül felettese hatásköréből.

8. Szükségszerű-e a lelkipásztornak kilépnie korábbi egyházkerületéből akkor, amikor a diaszpóra gyülekezeteket vagy azok szövetségét a hazai egyházak egyelőre nem tudják olyan részegységként elfogadni, melybe az illető lelkipásztor bejelentkezhetne? Pl. azt kö-

vetően, hogy kijelentkezik a lelkipásztor az anyaországi bármelyik egyházkerületből – szabály szerint –, konkrétan hová fog bejelentkezni a diaszpórában? Melyik az az egyházi szervezet, amelyik egyenlő rangú az anyaországi bármely egyházkerülettel?

9. Van-e akadálya annak, hogy a meghatározott idejű külhoni szolgálat ideje is – a lelkipásztor hazatérése után – beszámítson folyamatos szolgálati idejébe? Miként befolyásolja a „kinti” szolgálat a lelkipásztor életpályaképét, egyházi hierarchiában elfoglalt helyzetét és előrehaladását? Fontos lenne, hogy a külhoni szolgálatvégzés legyen megszabott idejű, legfeljebb 5-10 éves, amint pl. a külképviseletek diplomatáinak egy helyen történő szolgálatvégzését időben korlátozzák. A Protestáns Szövetség ellenzi a végleges külhoni szolgálatvégzést, ezzel elismerve, hogy az ilyen szolgálatot végző lelkész „ elvesztett” az anyaországban történő szolgálatvégzés szempontjából.

Menkéné Pintér Magdolna hozzáfűzte, hogy Észak-Németországban jelenleg is él 5 olyan lelkipásztor, akiknek nincs gyülekezeti szolgálat. Közülük 4 bármikor „hadra fogható”, Európában bárhol, szükség szerint.

10. Fontos lenne egy olyan „rugalmas modell” kidolgozása, mely minden egyes konkrét esetben egyedi mérlegelést és döntést biztosítana a lelkipásztort kiküldő felsőbb egyházi hatóság számára.

(Folytatás a következő oldalon.)

„Krisztus beszéde lakjék bennetek!”

Képzést záró ünnepi istentisztelet a Láncosban

Presbiteri és diakóniai munkatárs képzés ünnepi záró istentiszteletére várták az érintett lelkipásztorokat, főgondnokokat, gondnokokat, presbitereket és diakóniai munkatársakat a Szatmári Református Egyházmegye Presbiteri Szövetségének vezetői a Szatmárnémeti Láncos templomban.

Vasárnap délelőtt 10 órától mindenekelőtt keresztelelésre került sor, a szülőkkel, keresztszülőkkel együtt örvendett a gyülekezet. Pál apostolnak Kolossébeliekhez írott levele 3. részének 16. és 17. verse alapján Pásztor Gyula, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia lelkipásztora hirdetett Igét: „Krisztus beszéde lakjék bennetek gazdagon úgy, hogy tanítsátok egymást teljes bölcsességgel, és intsétek egymást zsoltárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel; hálaadással énekeljétek szívetekben Istennek. Amit pedig szóltok vagy tesztek, mind az Úr Jézus nevében tegyétek, hálát adva az Atya Istennek általa.” Az, amit az Ige ajánl, nem teher és nem büntetés, hanem a legnagyobb kiváltság, hálaából tehetjük. Lakjék a képzésen résztvevők

szívében Krisztus beszéde és áldja meg őket napról napra! – buzdított az igehirdető.

Korda Zoltán helyi lelkipásztor Péter apostol második levele 1. fejezetének 2-től 8-ig terjedő versei alapján köszöntötte a vendégeket: „Kegyelem és békesség adassék nektek bőségesen Istennek és a mi Urunknak, ézusnak megismerésében. Az ő isteni hatalma megajándékozott minket mindazzal, ami az életre és a kegyességre való, azáltal, hogy megismertük őt, aki saját dicsőségével és erejével hívott el minket. Ezek által drága és hatalmas ígéretek kaptunk, hogy általuk isteni természet részeseivé legyetek, és megmeneküljétek attól a pusztulástól, amelyet a kívánság okoz a világban. Éppen ezért teljes igyekezettel törekedjétek arra, hogy hitetekben mutassátok meg az igaz emberséget, az igaz emberségben ismeretet, az ismeretben önuralmat, az önuralomban állhatatosságot, az állhatatosságban kegyességet, a kegyességben testvéri szeretetet, a testvéri szeretetben pedig minden ember iránti szeretetet. Mert ha ezek megvannak és gyarapodnak bennetek, nem lesztek a mi Urunk Jézus ismeretében sem tétlenek, sem terméketlenek.”

A lelkipásztor Isten áldását kívánta mindazoknak, akik az elmúlt fél évben gazdagabbá tették a presbiteri közösséget, és mindenkinek, aki részt vett a képzéseken.

Dr. Füst-Molnár Szilveszter, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia rektora is köszöntött, majd kiosztották az okleveleket a Presbiteri és Gyülekezeti-munkás Népfőiskolán részt vetteknek. Genda Árpád Szabolcs pettyéni lelkipásztor végezte ez alkalommal is a kántori szolgálatot. Jelen volt még Váci Gábor, a Magyarországi Presbiteri Szövetség titkára is. Köszönet illeti Illés Jenő egyházmegyei presbiteri szövetség elnököt, Dr. Szélyes Ferenc Deodátot és Tar Csaba egyházmegyei missziói tagokat a szervezésért és az asszonyokat a szeretetvendégség szolgálatáért.

Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség

(Folytatás az előző oldalról.)

11. Tekintettel arra, hogy az egyházak a hitbeli, kulturális örökség életben tartását, mindezek közösségben való megélését is szolgálják, a külföldi magyar ajkú protestáns gyülekezetek az identitás megőrzésének, ápolásának elengedhetetlen pillérei. Ezen az alapon is szükségesnek mutatkozik a hazai egyházak közbenjárása, hogy a diaszpóra gyülekezetek az őket megillető kiemelt állami költségvetési támogatásban részesüljenek. Ennek során ki kell hangsúlyozni, hogy a diaszpóra gyülekezetek és ezek lelkészei fontosnak tartják, hogy közös nemzetpolitikai ügyekben összehangoltan lépjenek fel világi egyesületekkel és egyéb szervezetekkel együtt, ugyanakkor szükségesnek tartják világossá tenni azt is, hogy transzcendens – azaz Istentől, Jézus Krisztustól rendelt – küldetésstudattal rendelkező és ebből fakadó erővel felruházott közösségként semmilyen formában és módon nem rendelhetik alá magukat az állandóan változó világnak, a világ elvárásaihoz igazodó tagságuk többsége által megfogalmazott igényeit kiszolgáló világi egyesületeknek. Éppen ezekre tekintettel, az egyházi szervezeteket nem szabad alárendelni egyetlen vi-

lági szervezetnek sem, amely – adott esetben – a változó világgal együtt változtat(hat)ja ideológiáját is. A mi „ideológiánk” soha nem változik, az egyházban – ilyen értelemben – nincs demokrácia. Nem a többség dönti el, hogy kiben, miben hiszünk, vagy miben nem. Küldetésstudatunk van, ezt csak úgy tudjuk betölteni, ha teljesen, 100%-osan függetlenek vagyunk más szervezetektől. Ugyanakkor minden olyan kérdésben együttműködünk velük, amelyek az általunk kitűzött célok elérését segítik. E választóvonal kihangsúlyozása a Magyar Diaszpóra Tanács ülésén is karakteres módon kihangsúlyozásra került.

12. A MRE Zsinatának Jogi Osztálya vizsgálja meg, milyen feltételek szükségesek, hogy létrejöjjön egy Kárpát medencén kívüli, európai magyar protestáns diaszpóra egyházkerület, melyet mind a Magyar Református Egyház Generális Konventje, mind a Magyar Evangélikus Konferencia – mint különleges státuszú részegységet – teljes értékű partnerének tud elismerni. Ez a kérdés nem „újdonság”, hisz legalább 8 év óta „napirenden” van.

(Folytatjuk)

„TEDD!” – Presbiteri konferencia másképp

Nem csak a találkozó programja és megszervezése, de maga a helyszín is rendhagyó volt a Tatai Református Egyházmegye presbiterének legújabb találkozásán.

A helyszín a Dad melletti Gombos tó és környéke volt, ahol a csodálatos természeti teremtett környezetben újszerű szervezésel, elgondolással hívogatták a résztvevőket.

A megnyitótól közel ötven fő regisztrált.

A kezdő áhítatot Kovács Tamás dadi lelkipásztor tartotta. Ő Isten Igéjét a 80. Zsoltár 4. verse alapján hirdette.

A Bibliából több példát említett, amikor megújulásra és megújításra volt szükség. Ilyennek említette Jósias reformjait az Ószövetségből, de beszélt a laudiceai gyülekezet példájáról is.

Elmondása szerint a megújulást meg kell előznie a bűnbánat tartásnak, és azután a megújulásnak mindenkor alulról kell jönnie. Nem csupán vallási megújulást kell elérni, azzal együtt kell járnia az erkölcsi megújulásnak, megtisztulásnak is.

A találkozó vezérgondolata: mit tehetek én egyházam megújításáért. A megújítás igényét mindannyian érezzük, azonban a mikéntjét már nehezen tudjuk megfogalmazni. Nem is beszélve arról, hogyan is kellene megvalósítani.

Szűcs Attila beszélt erről, aki a dadi székhelyű Református Jövőért Alapítvány elnökeként, mint házigazda szervezte meg a találkozást.

Elmondása szerint régóta várták már ezt a más jellegű konferenciát, melyen nyíltan beszélve, mindenki véleményének teret adva kívánnak részt venni.

A fő cél, hogy presbiterünk mindent kövessenek el szeretett egyházunk megmaradásáért, fejlődéséért.

A résztvevőket nagy megtiszteltetés érte, hiszen a konferenciát Balog Zoltán, az Emberi Erőforrások Minisztere levélben köszöntötte, melyet Szűcs Attila olvasott fel.

A Dunántúlon már nagy hírnévre szert tett Hajdú Zoltán Levente, szőládi lelkipásztor tartotta a gondolatébresztő és gondolat-megmozgató előadást. Ő egy szavai szerint nullára futott gyülekezetet tudott megújítani, ahol valódi ébredés indult el és alakult olyan közösség, amely ma minta és példa arra, hogy valóban lehetséges mindaz, amiről beszélünk, konferenciákat tartunk.

Tartsuk szem előtt, hogy a „ránk bízott egyház” egyben azt is jelenti: Rám bízott egyház.

Fontosnak érzi, hogy ne a hitedet méricskézzed, hanem kezdj cselekedni!

Az előadást a szervezők gondolatébresztőnek szánták, de ami a legfontosabb, a résztvevők személyes véleményére is kíváncsiak voltak. Ennek legjobb módja a kiscsoportos beszélgetés, melyben ha elég időbeli teret adnak, akkor biztosan mindenki szóhoz jut. Az nem lehet, hogy a presbiternek ne legyen véleménye! Ennek érdekében négy csoportra oszlott a gyülekezet és megkezdődhetett a vélemények, gondolatok csokorba szedése.

Vezérfonalnak a szervezők három fő kérdéscsoportot fogalmaztak meg.

1. Szükség van egyáltalán ilyen kötetlen jellegű és tartalmú találkozásokra?

2. Mit jelenthet a cselekvő felelősség az egyes presbiterek számára? Kiért, vagy miért vállalhat felelősséget egy presbiter a református jövő építésének érdekében? Milyen területen járulhatok magam is hozzá?

3. Milyen gyakorlati példákkal tudjuk gazdagítani egymást az egyházmegye gyülekezeteiből felelős és cselekvő hit gyakorlati megnyilvánulás tekintetében?

Minden várakozást felülmúlt az aktivitás, amelyet a résztvevők mutattak, valóban sok vélemény jött felszínre, melyek között szép számmal akadt a problémák és hiányosságok felvetésére utaló is. Ezek a megnyilvánulások is azt bizonyították, hogy a jelenlévők

felelősséggel gondolkodnak egyházunk jövőjére. Sok jó ötlet, gondolat fogalmazódott meg, amelyeket a csoportvezetők ismertettek.

Mind a négy csoportban egyértelműen megfogalmazódott, hogy le kell vetnünk azokat a félelmeinket, amelyek akadályoznak bennünket abban, hogy megszólítsunk másokat is.

Tegyük ezt bátran, hiszen Isten Országának építésén dolgozunk!

Tartsuk azt is szem előtt, hogy minden idő alkalmas az evangélium hirdetésére. Higgyük el magunkról, hogy mi is képesek vagyunk erre!

Mindezek után a dadi Fénysugár Gyermekkoros műsorát hallgathattuk meg. Ez a produkció, melyet a református iskola kisdíákjai mutattak be, valódi fénysugarat mutatott a jelenlévőknek. Olyan

produkciót láthattunk, amely méltó lenne arra, hogy a gyerekek nagyobb nyilvánosságot kapjanak. Akik még nem hallották eddig őket, bizony szájtátva élvezték az előadást.

Szűcs Attila zárszavában jegyezte meg, hogy íme most hallottuk református jövőnket, érdemes tehát dolgozni értük.

Kiemelte azt az egy szót, melyet a konferencia üzeneteként is megfogalmaztak: TEDD!

Az alkalom közös vacsorával zárult. Köszönjük, hogy a Református Jövőért Alapítvány vendégei lehettünk.

Templom és iskola – ünnepelt a gödöllői gyülekezet

SNEKSZER KÁROLYNÉ

„Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát”
(Reményik S.)

Örömteli volt a június 11-i pedagógusokat köszöntő istentisztelet a Gödöllői Református Templomban. Ünnepi alkalmakkor is ritkán érezhetjük azt a bensőséges elismerést, tiszteletet és örömet, amelyet óvónőink, tanáraink átélhettek.

Balogh Tamás nagytiszteletű lelkész úr igehirdetéséből is a megbecsülés üzenete hallatszott ki. Csákai Gyula gondnok úr pedig kisdíákkorából őrzött tanítói, lelkészi útravalókkal tette személyessé gyülekezetünk pedagógusaink iránti szeretetét.

„Itt van Isten köztünk” – énekeltük a zsúfolásig megtelt templomban, s valóban: Isten élő Lelke teremtett itt egységet katolikusok, reformátusok között. A diákkórus, majd a tanári kórus énekei lélekemelőek voltak.

A szeretetvendégségen, ahol hosszasan elidőztünk, beszélgettünk, az ünnepeltek örömmel lapozgatták a gyülekezettől kapott két könyvet: *Lábadi Károly*: Reformátusok Gödöllőn és *Karácsony Sándor*: Leckék a leckéről (Pedagógusoknak presbiterektől).

A meghitt istentisztelet utáni napokban én is továbbgondoltam a templom és iskola együttműködési lehetőségeit, a hitre nevelés kérdéseit tantárgyi keretekben

„Templom és iskola”. Mennyire egyértelműen összetartozott e két 'szent hely' évszázadokon keresztül! S mennyire tudatosan elkülönítették, elválasztották egymástól a szocialista diktatúra évtizedeiben! Az oktatási intézményeket persze a Rákosi–Kádár érában is fontosnak tartották: a „szocialista embertípussá” nevelés eszközének. Tanévenként változtak a kiemelt nevelési feladatok – mintha szét lehetne választani az érzelmi, az erkölcsi, a hazafias nevelést...!

A rendszerváltásig teljesen hiányzott a hitre nevelés: generációk nőttek fel hittan nélkül – a Bibliára alapozott hitet beszorítva a templom falai közé. Pedig milyen sok érzelmi-erkölcsi nevelési lehetőség van Krisztus megváltó szeretetének megismerésében, a bűnös ember iránti mentő szeretetben!

A gödöllői lelkészek és a presbitérium jó pár éve törekszik az élő kapcsolat kialakítására a református óvodával, líceummal. Az Örökzöld Bibliakörben gyakran tartanak előadást a Líceum tanárai egészségügyi, irodalmi, családi témákban. A bibliakör tagjai szintén előadók egészségügyi, irodalom és hittan órákon.

A negyedévenként megjelenő Hírlevelünk rendszeres ifjúsági rovata is az oktatási intézményeinkkel való kapcsolatot erősíti: irodalmi rovatumk magyar költők Isten-kereső, istenes versei jól beilleszthetők a mindennapos oktatásba.

A presbitérium célja a továbblépés: megszólítani az összes gödöllői pedagógust. Szeretnénk, ha egy-egy osztály, szülőket is bevonva szolgálna az istentiszteleteken, a bibliakörökön. Milyen szép lenne, ha megvalósulna, hogy gyermek és szülő együtt gyakorolná a Bibliára épülő hitet gyülekezetünkben!

Karácsony Sándor fő nevelési elvét mi is valljuk: „Örömünk, boldogságunk, jólétünk forrása a másik ember”.

Ennek a gyakorlati megvalósítására törekszünk. Sok lehetőség van az egyes tantárgyakon belül is. Kiemelhető szerepe van az irodalomnak, hiszen mint minden művészet, spirituális. Így vall erről a néhány hete elhunyt Jókai Anna: „Az irodalom közvetítés az égi és a földi principium között. Kinek mankó, kinek bot a vándorlásban, kinek létra. A művész elsősorban hírhozó, Isten követe.”

A reformáció születésének ez évi ünnepi rendezvényei is újból felhívják figyelmünket a legfontosabb üzenetre: a reformáció legfőbb öröksége máig az állandó kérdés, a lélek folyamatos önvizsgálata. A hitből származó lelkiismereti nyugalom: érték! Ezt a folyamatos önvizsgálatot és hitet szeretnénk a „Templom és iskola” összetartozásával erősíteni.

Felhívás Testvéreinkért!

Június 21-én délután két óra után jégeső és vihar pusztított Megyaszón és a környező településeken. A tojás, esetenként teniszlabda nagyságú jég megrongálta a tetőket, ablakokat, redőnyöket tört be, leverte a termést. Megyaszón 767 lakóházából 537 sérült meg, négy család otthonát lakhatatlanná nyilvánították. A házak nagy része az ötvenes években épült, a fal vályog, a tető pala. Az épületekben először a jég tett kárt, apróra törve a palát, illetve a gyenge cserepet. A tető nélkül maradt épületekre zúduló eső, majd az elolvadó jég azután olyan mértékben terhelte meg a födémeket, hogy több házban átázott és beszakadt a plafon, és vályoggal kevert sáros víz öntötte el a szobákat.

A vihart követően százánál is több önkéntes érkezett a környező falvakból, tűzoltók és a katasztrófavédelem emberei segítettek a házak lefóliázásában. Öt napig tartott, míg minden házat be tudtak fedni, és ehhez 50 ezer négyzetméter fóliát használtak fel a katasztrófavédelem szakemberei és az önkéntesek.

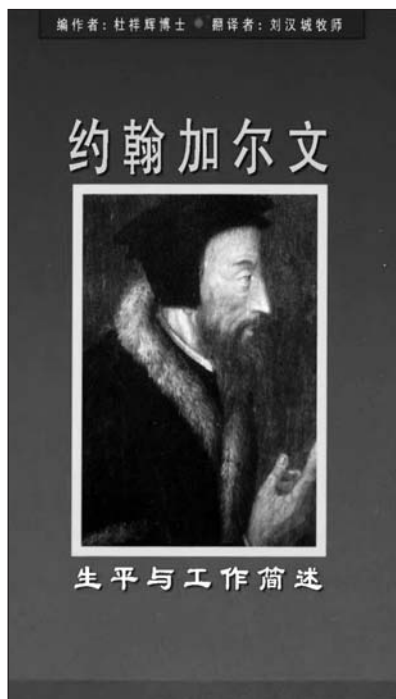

Amennyiben testvérünk a zempléni viharkárok enyhítése céljából támogatást kíván küldeni, Szövetségünk OTP-nél vezetett 11705008-20416641 sz. számlaszámára történő átutalással megteheti. A közlemény rovatban kérjük feltüntetni: Zempléni viharkár.

Kálvin egyre népszerűbb Távol-Keleten – Peking/Szöul/Tokió

Mi az, ami Kálvinban megragadta az ázsiai értelmiségieket?

A szociálisan felelős Kálvin, aki felelősségre tanította Genf népét a szószékről a szegények tisztességéről, meg a város luxuskerülő jólétéről, megtanította őket a fegyelmezett, dolgozó, szinte istentiszteletként végzett pontos munkára is. A munkához talantumot adó Isten iránti hálára, és egymás megbecsülésére. Az Isten- és ember-tisztelet szívdobbanás-szerű összefüggésére. És ezt látták meg Ázsia „vágott mandulaszemmel” is tökéletesen és tisztán látó, a posztmodern világban is mintákat, követhető és megbecsülhető példákat kereső értelmiségének tagjai. És a nép odafigyelt/odafigyel rájuk, mert az értelmiségit sem önmaga, sem a hatalom nem járatta le a nép előtt. Kálvin teljesen a kihasználás, a kizsákmányolás és a lenézés ellen

volt. *Szemében a valaki nem az volt, akinek minél több valami volt a zsebében!* Max Weber, Ázsia mai bestseller írója, a múlt századi heidelbergi protestáns szociológus világhírű *Protestáns etika és a kapitalizmus szelleme* kínaira is lefordított fő művének lábjegyzeteiben több, mint 100 oldalt szentel ennek a kérdésnek, **a kálvini szociális sajátosságának: a felelősségnek.** Egyik lábjegyzetében leszögezte: nem Kálvin személyiségét, hanem az általa, gondolatai által iniciált kálvinizmust tanulmányoztam, amint az a 16-17. században kialakította a **kapitalista kultúrát.**

De azt is tisztán látnunk kell, hogy Kálvin nem a kapitalizmust hozta létre, hanem a kálvini tanítást, Weberrel szólva a kultúrát, ami hatott a kapitalista viszonyok között, ahogyan azt a neves svájci teológus, Max Geiger világosan megfogalmazta: „Nem lehet felfedezni közvetlen kapcsolatot Kálvin és a kapitalizmus között”. Ám a puritanizmus, ami aztán hajtóereje lett a gazdasági növekedésnek, már a fegyelmezett, a takarékos genfi életmódban megkapta az indító ösztönzéseket. Ez is tény. A puritanizmus népe keményen dolgozott Isten dicsőségére. Kálvin munkatetikájában viszont **a szabadság** komponense legalább ennyire erős volt: a munka szabaddá tesz nem nemzetiszocialista értelemben (Arbeit macht frei), hanem genfi értelemben a másik embertől történő függéstől, lehetővé teszi, hogy méltósággal éljünk, és segítsünk azokon, akik nagy szükségben élnek, s őket is embernek, embertársunknak tekintjük. Azt is felismerhetjük, hogy **a kapitalizmusnak is különböző történelmi formái** alakultak ki az idők folyamán, s ezek olykor nagyon kevert módon élnek még ma is: **kereskedelmi kapitalizmus, ipari kapitalizmus, ma leginkább információs tőke-kapitalizmus.**

Kálvin figyelmesség-, és érdekelttség etikája – az embervédelem, a mérsékelt kamat bajjívója

Kálvin mai napig csodálni való „találmánya” volt, s ez maradt gazdaságetikájának legmaradandóbb öröksége: **a fair, a tisztességes és emberséges kamat.** Az Ószövetség tilalmaiból indult ki, például a nagyszerű rendelkezésekből: „*Ha pénzt adsz kölcsön egy szegény embernek, aki népemből való, és mellette él, ne bánj vele úgy, mint egy uzorás: ne vessetek ki rá kamatot! Ha zálogba vetted felebarátod felsőruháját, napnyugtáig add vissza neki!*” (2Móz 22,24-25). Vagy: „*Ne szedj kamatot testvéredtől se pénz, se élelem, se egyéb dolog után, amit kamatra szoktak adni!*” (5Móz 23,19-20). Csillagnyi messzeségre vagy még inkább pokoli messzeségre kerültünk mára ettől a bibliai normától! Talán ennek a gyökere abban a katasztrófális fordulatban vagy lejtőmenetben rejlik, hogy **nálunk is egyre kevésbé látjuk meg a másik emberben a testvért?!** Ellenséget, gyanús lényt szimatolunk benne, vagy kihasználható embergépnek tekintik sokan a másikat, egy kínálatnak, számnak a munkaerő piacon. Vagy balleknak, akinek mindent el lehet adni, szellemileg, kereskedelmileg, politikailag, bankilag, mezőgazdaságilag?! **Kálvin az embervédelem, ezért a kamatvédelem, illetve kamatmérséklés bajjívója volt élete végéig.** Követte Jézust, aki az arany szabállyal is a másikat testvérnek tekintő emberszemléletet hozta erre a világra, s hagyott itt örökül. Arany szabályos, **viszonosságon, kölcsönösségen alapuló antropológiai elméletet és gyakorlatot** testesített meg: „*Amit csak szeretnétek, hogy az emberek tegyenek veletek, mindenben ugyanúgy tegyetek ti is velük!*” (Máté 7,12).

Kálvin hét aktuális korlátozása, megszorítása

Első megszorítás: a szegényt nem szabad azért megalázni, mert szegény és mély nyomorban van.

Második megszorítás: azok, akik kölcsönadnak, ne érezzék azt, hogy ők szükségből vagy kényszerből cselekednek jót, s akinek van, ne tegye pénzét a széjfébe, mint aki ennek ismeri értékét, de szegény testvérének az értékét nem ismeri el.

Harmadik megszorítás: a kamatot hozó kölcsön esetében nem történhet semmi úgy, ami ne felelne meg a természetes igazságérzetnek, s annak, amire Krisztus Igéje kötelez („*amit csak szeretnétek, hogy az emberek tegyenek veletek, mindenben ugyanúgy tegyetek ti is velük!*”).

Negyedik megszorítás: a kölcsönt kapónak engedjék meg, hogy annyi vagy még több hasznot szerezzen ezen, mint a hitelezője.

Ötödik megszorítás: mindenben Isten Igéje legyen a vezérelv, ne a közmorál, a szokás, vagy a világ szerinti jogosság és fair-ség, mert az előbbi nem változik, a többi mind változó.

Hatodik megszorítás: ne csak azt tartsuk szem előtt, ami egyénilag hasznos, hanem azt is, ami a köz, közösség szempontjából hasznos és szükséges, s legyen mindig előttünk, hogy az egyénilag fizetett adó közjuttatás, a közösség jólétét emeli. Ez az egyéni közszolgálat.

Hetedik megszorítás: ne engedjük megrontani régióink vagy községünk civil jogait, törvényeit, azzal, hogy ezek nem mindig felelnek meg egyeseknek, de mindig törekedjünk a fair megoldásokra, ami a többség szempontjából is korrekt.

Montreál, 2017: Ünnepi beszéd Hősök Napjára (I.)

Tisztelt Honfitársaim, Lelkipásztor Kollegák, Egyesületi Vezetők, a Montreáli Magyar Presbyteriánus Egyház nevében köszöntöm Önöket. Ha valaki netalán nem ismerne, *Szabó Péter* lelkipásztor vagyok, 45 éve pásztora a Montreáli Magyar Presbyteriánus gyülekezetnek.

Ezek után tisztelettel köszöntöm *Dr. Bodnár Gergelyt*, aki a Magyar Kormány képviselőjében van közöttünk. Isten hozta köztünk.

Most személyesen fordulok Önhöz, gyülekezetünk nevében, s kérem arra, hogy a Magyar Kormány felé vigye el üzenetünket és közölje velük, hogy ebben a majd 50 éve fennálló közösségben rendszeresen imádkoznak értük, munkájukért, istentiszteleteken, biblia- és ima-órákon csak úgy, mint magán-otthonok családi áhitatain. Ismételten kérjük a Mindenható Istent, hogy adjon erőt, kitartást és védelmet rendkívül nehéz megbízatásukban.

Mindezek után szeretném megköszönni ezt a számomra megtisztelő lehetőséget, hogy a Hősök Napján ünnepi szónokként röviden megszólalhatok. Ugyanakkor megbecsüléssel gondolok vissza előző évekre elhangzott rövid előadásokra, melyekből most csak két korábbira utalnék, mikoris tiszteletbeli konzulunk, *Szentmihályi Gyula* a Hősök Napja történelmi háttérét hozta elénk, vagy *Dr. Balla Ágnes* a magyar hősnők életéről tett le egy ünnepi csokrot.

Amikor kimondjuk ezt a szót, hogy hős, egyetemesen kiemelkedő teljesítményű, nem a maga, hanem a mások hasznát kereső személyre gondolunk. Valójában a magyar történelem telis-tele van a nemzet szabadságát, fölemelkedését és megtartását, még kényelmük, szabadságuk, sőt életük árán is munkáló személyekkel.

A Hősök Napján mégis a két világháború kapcsán esetekre gondolunk elsősorban, s most szeretnék kérni valamit. Tessenek a következő mondatot, mondatokat nagyon jól megfigyelni, mielőtt kifütyülnének. A két világháború katonái nem a nemzetért meghalt hősök voltak, hanem nagyhatalmak gonoszsága kapcsán elpusztított áldozatok! Nékünk magyaroknak sem érdekünk, sem közünk nem volt az osztrák császár trónörökös-fia meggyilkolásához, amiből kirobant az első világháború, s melybe minket, magyar nemzetet beleugrasztottak és bele kényszerítettek. S majd amikor ez az első világháború vesztesen zárult, akkor osztrákokat, németeket azzal büntették meg, hogy feldarabolták a magyar hont, kétharmadát lecsonkítva, annyira, hogy a megmaradt jelenlegi Magyarországot a határokon túl, nemzetünk magyarul beszélő tagjai veszik körül. Világszerte egyedülálló, mélységesen szomorú jelenség. Ilyen méretű amputálást egy emberi test sem bírta ki. S ebben az áldozatok nem csak a harctéren meghalt katonáink, de azoknak szülei, hitvesei, gyermekei is, akik gyógyíthatatlan sebeket hordoztak, hordoznak.

Ugyanez volt a helyzetünk a második világháborúban, ahol egy megalomániás őrült a magyar kormány és a kormányzó ellenállását megszállással s a német hadigépezettel összeroppantva belekényszerítette a magyar hadsereg egy részét a harmadik birodalomért történő háborúba. A tragédia bekövetkezett, 200 000 katonánk a Don kanyarban golyófogóként hullott el, az életben maradtak pedig hadifoglyok lettek. Ezt követően a szovjet egy fél évszázadra megszállt bennünket. Nem honvédő háború volt számunkra sem az első, sem a második világháború. A nemzet fiataljai hősi magatartásuk közepette is áldozatok voltak, akikre fájó szívvel, megbecsüléssel, és tisztelettel kell emlékezzünk.

Én, mint Isten szolgája, szeretném felhívni figyelmeteket arra a Hősre, és életének, személyiségének kihatására, Aki abszolút nem a maga hasznát kereste, hanem a büntőt megrontott ember szabadítását. Az Ő nevét, a husz éven aluli Canadában iskoláztak már alig-alig ismerik, mert ebben az országban Jézus Krisztust kizárták az iskolákból, a parlamentből, a kórházakból, s a társadalom erkölcsi mértékéből. S most nagyon röviden szeretném ráirányítani figyelmeteket azokra a hősekre, akik a Megváltó Úr Jézus Krisztusban felismerték az egyetlen megoldást, s evégett kimagasló áldozatokat hoztak, hogy az elérhetőségi körükben lévőket személyes kapcsolatba hozzák Ővele, hiszen minden birodalom jött és letűnt, az Ővé pedig megmarad s a kiteljesedés felé halad.

Az első ilyen csoport azoknak a leszakított területen maradt, avagy tudatosan odament hívő lelkipásztoroknak a csoportja, akik az utódállamokban a magyarságukért üldözötteket gondozták és vonták a földi és az örökéletre Megtartónak az erőterébe. Tudom, rengetegen voltak papi szolgálatban lévők, mind a megmaradt Óházában, mind az utódállamok területén olyanok, akik pénzért, saját pozíciójukért elárulták magyarságukat és keresztyén hivatásukat. Ezzel szemben volt egy kisebbség, akikre én úgy nézek föl, mint a gyermek a toronyra, akik nemzetünk iránti forró szeretettel vállalták, hogy bármi áron is, de személyes kapcsolatba hozzák népünket a Megváltó és Megtartó Úr Jézus Krisztussal. Így lettek vígasztalássá és lelki ébredés eszközeivé azok között, akik fölött átlépett a határ, s akik őseik földjén egyik órától a másikkra idegenné, hontalanná, gyűlölet tárgyává váltak.

Kárpátalján a valamikori hozzávetőlegesen száz templomot Sztálin elkobozta, 18 templomban engedte meg, hogy egy héten egyszer egy órára összegyűlhessenek énekelni. Az Úr Jézus Krisztushoz hűséges és a nemzetünket szolgáló lelkipásztorokat pedig internálta a Kaukázustól Szibériáig. A görög-katolikus testvéreink püspökét, Rozsma Tódort kivégezték, és 129 görög-katolikus papot elhurcoltak a Gulágra, akik közül 28 ott halt meg...

(Folytatjuk)

A presbiter könyvespolcára**Dr. Szűcs Ferenc
olvasása közben**

Tavaly ősszel jelent meg a Presbiteri Szövetség teológiai tanácsadójának, Dr. Szűcs Ferenc emeritus professzornak „Kálvin olvasása közben” c. könyve. A reformáció 500 éves évfordulójának tiszteletére készült mű a professor előadásait és tanul-

mányait tartalmazza Kálvinról és Kálvin fő műveiről, így elsősorban a Keresztény Vallás Rendszeréről, más néven az Institutióról. Az egyes fejezetek Kálvin teológiájával, egyházlátásával, az emberről és az államról alkotott képével, és még sok más szemponttal foglalkoznak. A könyv olvasása nem könnyű; szükség van a latin nyelv (helyenként a görög, a héber és a francia nyelv) elemi ismeretére, és otthonosnak kell lenni a teológiai szaknyelvben is. Mégis engem azok a részek ragadtak meg, amelyekben a professor közérthető hasonlattal közelítette meg az eleve elrendelés (latinul: predestinatio) témáját.

Az eleve elrendelés tanának bibliai alapjait elsősorban a Római levél 8,28-30 versei képezik: „Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket örök elhatározása szerint elhívott. Mert akiket eleve kiválasztott, azokat el is rendelte... és akiket elhívott, azokat meg is igazította, akiket

pedig megigazított, azokat meg is dicsőítette.” Kálvin az Institutio 3. könyvében (III. 19; 21) részletesen felsorolja az ó- és újszövetségi helyeket, amelyek alátámasztják, hogy Isten szuverén akarata szerint, kegyelméből rendelt egyeseket üdvösségre, másokat az örök halálra. Sokan azóta is igazságtalannak tartják az Istent emiatt és fatalizmusra, vagy könnyelműségre késztetéssel vádolják az eleve elrendelés tanítását. Kérdés, hogy hitvallásaink miért nem foglalkoznak az eleve elrendeléssel? Erre néhai Victor János professzor válaszol a Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás 1965-ös kiadásának előszavában:

„A predestinációnak a titka az előtt világosodik meg, aki a keresztyén hit ismereteiben már olyan magas csúcsra érkezett fel, ahonnan mindent áttekinthet a szeme. Vele foglalkozni addig, amíg meg nem érett rá az ember, csak zavart okozhat és csak káros lehet.”

Visszatérve Szűcs professzor könyvére, a szerző több helyen is használja azt a képet, hogy a szuverén teremtő Isten „tróntermébe”, „székesegyházába” a főbejárat felől is betekintheünk és gyönyörködhetünk az Ő mindenható kegyelmében, melynek időtől független vonása az eleve elrendelés, de a bejutásra számunkra csak a mellékbejárat szoros kapuja járható, annak nehézségeivel együtt, és aminek sokszor reménytelennek látszó küzdelmeiben erőt adhat a bepillantás a főbejárat felől.

Nehéz téma az eleve elrendelés és egyik oka, hogy a református és evangélikus dogmák között szakadás jött létre. Azért engedtessek meg, hogy e cikk szerzője felhívja a figyelmet egy sok település bejáratánál látható felíratra: „Isten hozta!” Gondoljunk arra, hogy ebben is a predestináció titka rejtezik: nem azért vagy itt, mert az autód vagy a kerékpárod idehozott a te jóvoltodból és akaratodból, hanem Isten rendelése érvényesült.

Jelentsen vígasztalást és eligazítást az Ige: „A titkok az Úréi, a mi Istenünkéi, a kinyilatkoztatott dolgok pedig a miénk és a fiainkéi mindörökké” (5Móz 29,28).

Dr. Szilágyi Sándor

Mindennapi kenyér

Amit én álmodom

Nem fényűzés, nem fűszer, csemege,
Amit én álmodom:

Egy nép szájában betevő falat.

Kenyér vagyok, mindennapi kenyér,
Lelki kenyér az éhező szíveknek,
Asztaláldás mindenki asztalán.

Kenyér vagyok, mindennapi kenyér,
Nem cifraság a szűrőn,
Nem sújtás a magyarkán,
Nem hívságos ünnepi lobogó,
Kenyér vagyok, mindennapi kenyér,
Nem pompázom, de szükséges vagyok.

Kenyér vagyok, mindennapi kenyér,
Ha tollat fogok: kényeret szelek.
Kellek, tudom. Kellek nap-nap után,
Kellek, tudom. De nem vagyok hiú,
Lehet magára hiú a kenyér?
Csak boldog lehet, hogy megérte ezt.
Kellek: ezt megérteni egyszerű,
És – nincs tovább.

Az álmodom néha kemény, keserű,
Kérges, barna, mint sokszor a kenyér,
De benne van az újrakezdés magja,
De benne van a harchoz új erő, –
De benne van az élet.

Reményik Sándor

Luther „aranymondásaiból”

Ahol Isten épít egy kis kápolnát,
ott az ördög azonnal katedrális emel
magának.

*

Nincs olyan hazugság,
ami ne találna követőkre.

*

A zene balszam a fájó szívre.

(-drbl-)

Meghívó

a Magyar Református Presbiteri Szövetség 15. Országos Presbiteri Konferenciájára

A konferencia témája: „**Reformáció a trianoni határokon kívül**”

A konferencia alapigéje: „**...hiteteknek az egész világon híre van**” (Róma 1,8b)

Helyszín: **Pápai Református Teológiai Akadémia díszterme, Pápa, Március 15. tér 13. III. em.**

Időpont: **2017. augusztus 18–20.**

A konferencia programja:

2017. augusztus 18. (péntek):

- 14:00–15:00 Érkezés, regisztráció, szálláskijelölés a díszterem előtti folyosón.
- 15:00–15:40 Nyitó áhítat, *Bogárdi Szabó István, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke, a Zsinat lelkesi elnöke*
- 15:40–16:00 Az Akadémia bemutatása, *Tóth Cseperke VI. éves teológus hallgató*
- 16:00–16:40 Vándordiák prédikátorok a reformáció korában, *dr. Szabó András, a KGE BTK professzora*
- 16:40–17:20 Alsó Baranya és Szlavónia reformációja, *dr. Lábadi Károly néprajzkutató*
- 17:20–17:40 Kávészünet
- 17:40–18:20 A Felvidék reformációja, *dr. Somogyi Alfréd esperes, Szlovákiai Református Egyházkerület*
- 18:20–18:30 Kérdések, hozzászólások
- 18:30–19:00 Esti evangélizáció, *Tóth András, a Pápai Református Egyházmegye esperese*
- 19:00–20:00 Vacsora
- 20:00–21:00 Beszélgetés, éneklés

2017. augusztus 19. (szombat):

- 07:30–08:00 Reggeli imaközösség, *vezeti dr. Judák Endre presbiterképzési elnök*
- 08:00–09:00 Reggeli
- 09:00–09:30 Reggeli áhítat, *dr. Bodnár Ákos diakóniai tanácsadó*
- 09:30–10:10 Kárpátalja reformációja, *György András somorjai lelkipásztor*
- 10:10–10:50 A Partium reformációja, *Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke*
- 10:50–11:20 Kérdések, hozzászólások
- 11:20–12:30 Az első presbitérium megalakulásának 400 éves jubileumi emléktáblájának felavatása és megkoszorúzása, *Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke szolgálatával*
- 12:30–14:00 Ebéd
- 14:00–14:40 Erdély reformációja, *dr. Buzogány Dezső, a Kolozsvári Hittudományi Egyetem professzora*
- 14:40–14:50 Kérdések, hozzászólások
- 14:50–15:30 Presbitérium és demokrácia, *dr. Szűcs Ferenc emeritus professzor, teológiai tanácsadó*
- 15:30–15:40 Kérdések, hozzászólások
- 15:40–16:10 Kávészünet

- 16:10–18:00 A Pápai Gyűjtemény egyiptomi tárlatának és az Ótemplomnak a megtekintése
- 18:00–19:00 Esti evangélizáció, *dr. Tóth János, a Missziói és Diakóniai Bizottság elnöke*
- 19:00–20:00 Vacsora
- 20:00–21:00 Esti beszélgetés, éneklés

2017. augusztus 20. (vasárnap):

- 07:30–08:00 Reggeli imaközösség, *vezeti dr. Viczián Miklós ügyvezető elnök*
- 08:00–09:00 Reggeli
- 09:00–09:30 A konferencia összefoglalása, *dr. h.c. Szabó Dániel nemzetközi tanácsadó*
- 10:00–12:00 Istentisztelet úrvacsorával a templomban a pápai gyülekezettel együtt, *igét hirdet Szakács Gergely pápai lelkipásztor*
- 12:00–12:30 Készülődés a hazautazásra
- 12:30–14:00 Ebéd és elbúcsúzás

SZERETETTEL HÍVJUK ÉS VÁRJUK PRESBITER TESTVÉREINKET ÉS VALAMENNYI ÉRDEKLŐDŐT!

* * *

Jelentkezés:

2017. augusztus 10. 12 óráig.

Elhelyezés:

a Pápai Református Gimnázium diákszálló szobáiban.

Részvételi díj a 3 napra (2 éjszakára) étkezéssel együtt:

11 400 Ft/fő. Szállás egy éjszakára: 3000 Ft/fő. Csak napközben részt vevő testvérek reggelit 800 Ft, ebédet 1100 Ft, vacsorát 800 Ft áron kaphatnak. Jelentkezés a Szövetség bármely elérhetőségén: telefon 06-1/476-32-11, mobil 06-20/250-1428, e-mail: szovetseg@presbiter.hu, személyesen: 1092 Budapest, Ráday utca 28. A részvételi díjak legalább felét kérjük előre befizetni, a többit lehet a helyszínen.

Megközelítés:

vonattal Pápa vasútállomásig, onnan 1, 1Y vagy 2 jelű autóbuszsal a Március 15. térig, vagy távolsági autóbuszsal a Pápa városi autóbuszállomásig. Gépkocsival a gimnázium udvarán lévő sportpályán lehetséges díjmentesen parkolni.

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

Május

8-án készítette elő előző lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

10-én ügyvezető elnöki értekezlet volt Szövetségünk irodájában.

13-án Dunakeszin tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk északpesti egyházmegyei területi szervezete.

Ugyanezen a napon a Bp. Szilágyi Dezső téri Református Egyházközségben tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk budapest-déli egyházmegyei területi szervezete.

Ugyanezen a napon Visegrádon tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk északpesti egyházmegyei területi szervezete.

14-én, a Parlamentben megrendezett Keresztény Civil Szervezetek 18. fórumán Szövetségünket *dr. Szilágyi Sándor* elnöki megbízott képviselte.

20-án, a Református Egység Napján Nagyváradon rendezett emlékünnepeken Szövetségünket *dr. Viczián Miklós* elnök és *Váczi Gábor* szövetségi titkár képviselte. Ennek keretében sor került egy hatoldalú együttműködési megállapodás aláírására, valamint egy, a presbiteri szövetségek közötti nyilatkozat elfogadására, együttműködési tanács létrehozása érdekében. Ugyanitt *Dr. Békefy Lajos*, lapunk felelős szerkesztője előadást tartott *Magyar Egység – solus Christus-ban – esélyek, buktatók, reményeink* címmel.

Ugyanezen a napon Vajszlón tartotta kisköri presbiterképzését Szövetségünk baranyai egyházmegyei területi szervezete.

21-én Salgótarjánban tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk északpesti egyházmegyei területi szervezete (börzsönyi kiskör).

Ugyanezen a napon a Bp.-Békásmegyeri Református Egyházközségben tartotta képzési alkalmát Szövetségünk budapest-északi egyházmegyei területi szervezete. Szövetségünket *dr. Viczián Miklós* ügyvezető elnök képviselte.

24-én volt Szövetségünk rendkívüli közgyűlése Budapesten.

Ugyanezen a napon *D. Szabó Dániel* nemzetközi tanácsosunk – két koreai missziói munkatárssal közösen – megbeszélést folytatott *dr. Velkey Györggyel*, a Bethesda Kórház igazgatójával, az „abortuszmentes” szülészeti osztály közeljövőben esedékes létrehozásáról.

27-én a Sárospataki Teológiai Akadémia szervezésében öregdiák találkozó volt Sárospatakon, melyen Szövetségünket *Váczi Gábor* szövetségi titkár képviselte.

Ugyanezen a napon volt Szövetségünk megismételt rendkívüli közgyűlése Budapesten.

Ugyanezen a napon presbiteri konferencia volt a tatai egyházmegyében, Dadon.

28-án presbiteri találkozót szervezett a Nagykunsági Református Egyházmegye Karcagon, a Tiszántúli Református Egyházkerület „Hirdesd az Igét” programja keretében.

Június

10-én Szigethalmon tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk délpesti egyházmegyei területi szervezete.

Ugyanezen a napon Szatmárnémetiben volt a Presbiter- és diakóniai munkatársképzés 5. alkalma.

19-én Szövetségünk irodájában tartotta helyszíni pályázatellenőrzését a Nemzeti Együttműködési Alap Emberi Erőforrás Támogatáskezelője.

24-én Debrecenben, a Generális Konvent közös zsinati ülésén Szövetségünket *dr. Judák Endre*, a Presbiterképzési Bizottság elnöke, *dr. Szilágyi Sándor* elnöki megbízott és *Váczi Gábor* szövetségi titkár képviselte.

25-én a Szatmárnémeti Láncoz templomban tartotta ünnepi záró Istentiszteletét a Szatmári Református Egyházmegye Presbiteri és Diakóniai Munkatársképzője. A jeles alkalmon anyaországi szövetségünket *Váczi Gábor* szövetségi titkár képviselte.

30-án Mezőkovácsházán tartotta évi rendes közgyűlést a Békési Református Egyházmegye. Szövetségünket az alkalmon *Váczi Gábor* szövetségi titkár képviselte.

Július

3-án készítette elő jelen lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

* * *

A szerkesztőbizottság következő ülésének időpontja: **2017. szeptember 25.** (hétfő). Megjelentetésre szánt írásait **szeptember 18-ig** kérjük megküldeni Szövetségünk bármely elérhetőségére.

Váczi Gábor

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Apostagi Zoltán*, *dr. Kelemené Farkas Márta*, *dr. Kis Domokos Dániel*, *Kövespataki László*, *[dr. Papp Vilmos]*, *dr. Ritoók Zsigmond*, *dr. Szilágyi Sándor*, *Váczi Gábor*, *dr. Viczián Miklós*. Felelős szerkesztő és laptervező: *dr. Békefy Lajos PhD*. Felelős kiadó: *dr. Viczián Miklós*. Tördelés: *Heckmann Tamás*. Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel.: 476-3211. E-mail címünk: szovetseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belsőre évi 2700 Ft, Európa országai 5000 Ft, a tengerentúlra 6000 Ft. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében!* Készítette a Szó-Kép Nyomdaipari Kft. Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója. Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza!

ISSN 2061-4632 (nyomtatott), ISSN 2061-4640 (online)

Szövetségünk honlapjának címe:
www.presbiteriszovetseg.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!
Egy példány ára: 450 Ft

Tisztelt Szerkesztőség!

A Magyar Református Presbiteri Szövetség lapja XXVI. évfolyam 3. szám 2017. május-június kiadványának 18. oldalán „Beszámoló a Börzsönyi kiskör koldi presbiterképző alkalmáról” cím alatti cikkben tisztelettel kérnénk a helyesbítést.

Berta Lajosné – mint gondnok – neve került be a cikkbe.

A gondnokunk 2016. év óta: VÉGLESI ZOLTÁNNÉ

A helyesbítést tisztelettel megköszönve:

*Schmidt Ferenc
lelkipásztor*

NYILATKOZAT

EGYÜTTMŰKÖDÉSI TANÁCS FELÁLLÍTÁSÁRÓL A PRESBITERI SZÖVETSÉGEK RÉSZÉRŐL

„Egy a test és egy a Lélek, amint hogy egy reménységre kaptatok elhívást is” (Ef 4,4)

A Kárpát-medence, a Nyugat-Európai diaszpóra, valamint az anyaország református presbiteri szövetségeinek, mint testvér-szövetségeknek alulírott képviselői a 2017. május 20-án aláírt Együttműködési Megállapodás alapján

szövetségeink szolgálatának összehangolása végett,

a Kárpát-medence és a Nyugat-Európai diaszpóra magyar református gyülekezetei támogatására, református önazonosságának megőrzése és fejlesztése érdekében,

szövetségeink kölcsönös lelki és anyagi támogatására

elhatározzák, hogy

EGYÜTTMŰKÖDÉSI TANÁCSOT ALAPÍTANAK.

Az Együttműködési Tanács feladatául tűzik ki a következőket:

- egymás támogatása látogatások, szolgálatok és tanácsadások útján annak érdekében, hogy az egyes szövetségek megerősödve, szolgálatuk minél jobban megérintse gyülekezeteiket és országaik társadalmát;
- kölcsönös tapasztalatcsere a presbiterek képzése, hitének elmélyítése terén;
- kölcsönös segítségnyújtás elemi csapások, különösen hátrányos élethelyzetek esetén;
- kölcsönös híradás egymás egyházkerületeinek fontosabb eseményeiről, lapjaik cikkeinek cseréje és levelezés útján.

Az Együttműködési Tanács tagjai a testvér-szövetségek elnökei, alelnökei és főtítkárai.

Az Együttműködési Tanács minden évben legalább egy alkalommal, váltakozó helyszínnel találkozókat kíván tartani a testvér-szövetségek elnökségei között, melyeknek szállás- és étkezési költségeit a meghívó szövetség magára vállalja. Javasolja, hogy ennek időpontja minden év októberének egyik szombatja legyen. A következő év találkozásának helye és ideje a Tanács ülésein előre meghatározásra kerül.

Az Együttműködési Tanács kész befogadni az együttműködők körébe bármely magyar református (protestáns) presbiteri szövetséget vagy egyházkerületi egységet. A Tanácshoz való csatlakozást a testvér-szövetségek közgyűlései hagyják jóvá. A Tanács ülésein bármely testvér-szövetség meghívására részt vehet egyházkerületének képviselője is.

Nagyvárad, 2017. május 20.

Pályi József
az Erdélyi Református Egyházkerület
Presbiteri Szövetség elnöke

Tóth András
a Királyhágómelléki Református Egyház-
kerület Presbiteri Szövetség elnöke

Gyurkó Miklós
a Kárpátaljai Református Egyházkerület
Presbiteri Szövetség elnöke

Fekete Vince
a Szlovákiai Magyar Református
Presbiteri Szövetség elnöke

dr. Viczián Miklós
a Magyar Református
Presbiteri Szövetség elnöke

Varjas Zsolt
a Nyugat-Európai Magyar Református
Presbiteri Szövetség elnöke

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS

A Nyugat-Európai Magyar Református Presbiteri Szövetség, valamint a Kárpát-medencei magyar református presbiteri szövetségek, nevezetesen

az Erdélyi Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége,
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége,
a Kárpátaljai Keresztyén Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége,
a Szlovákiai Magyar Református Presbiteri Szövetség,
és a Magyar Református Presbiteri Szövetség

felhatalmazott képviselői kölcsönösen kinyilvánítják azt a szándékukat, hogy egymással együttműködnek Isten országa munkálásában különösen a magyar presbiterek között, közelebbről

1. Az egyes szövetségek területén szervezett, az egész egyházkerületre vagy országra kiterjedő presbiteri konferenciákról kölcsönösen tájékoztatják egymást.
2. Az előző pontban említett konferenciákon lehetőség szerint kölcsönösen részt vesznek.
3. Támogatják, hogy kapcsolatok létesüljenek egymás területén lévő gyülekezetek, presbitériumok között.
4. A presbiteri szolgálat ellátásához szükséges ismeretek bővítéséhez kölcsönösen hozzájárulnak írásos anyagok, hang- és videofelvételek cseréje útján.
5. Évi rendszerességgel kicserélik ill. megvitatják tapasztalataikat a misszió és a presbiterképzés területén.

Elfogadva a fentieket, alulírottak Isten áldását kérve kezdeményezésünkre, hisszük, hogy együttműködésünk erősíteni fogja a Kárpát-medencében élő magyar reformátusok egységét, egyházaik kapcsolatait, gazdagítani fogja presbitériumaikat és gyülekezeteiket.

Nagyvárad, 2017. május 20.

J
Pályi József
az Erdélyi Református Egyházkerület
Presbiteri Szövetség elnöke

A
Tóth András
a Királyhágómelléki Református
Egyházkerület Presbiteri Szövetség elnöke

M
Gyurkó Miklós
a Kárpátaljai Református Egyházkerület
Presbiteri Szövetség elnöke

V
Fekete Vince
a Szlovákiai Magyar Református
Presbiteri Szövetség elnöke

V
dr. Viczián Miklós
a Magyar Református
Presbiteri Szövetség elnöke

Z
Varjas Zsolt
a Nyugat-Európai Magyar Református
Presbiteri Szövetség elnöke

Mi a kenyér? A táplálékká átalakított világ. A föld, az ég, a tűz, a víz, a levegő, úgy amint egy darab tárgyban ehetővé, táplálékká válik. A kenyér a testi élet szimbóluma: jegye és pecsétje annak, hogy paradicsomból kiűzött emberek vagyunk, akik orcánk veritékével esszük a mi kenyérünket, mígnem porrá leszünk, amelyből véteténk. „Nemcsak kenyérral él az ember!” Krisztus Urunknak ez a harsonázó Igéje megszakítja a paradicsomi átok sűrű kódét, mint a felleget a villám cikázása. Az ember nemcsak test, hanem halhatatlan lélek is, s ezt a lelket nem lehet kenyérral jótartani. A léleknek úgy kell az Ige, mint a testnek a kenyér. **A kenyér táplálékká vált természet, az Ige: a táplálékká vált Isten.** Isten, amint magát gondolatban, érzésben, akaratban, az új ember, a lelki ember ihletésében adja a gondolkozó, érző, akaró lélek számára. Az Ige maga Isten, amint táplálékká válik számunkra, hogy élet lehessen bennünk. Istennek ez az Igéje, minden Igéje, amely az ő szájából kijött, nem elvont gondolat, homályos törvény, jóslat, hanem testté lett a Jézus Krisztusban, és lakozék mi közöttünk és mi láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülött Fiának dicsőségét, aki teljes vala kegyelemmel és igazsággal. Ezért nevezzük őt az Élet Fejedelmének. Fejedelme volna a világnak, aki a követ veriték nélkül, egyetlen te-

KENYÉR ÉS IGE

remtő szóval kenyérré tudná változtatni, az Élet Fejedelme az, aki a kőszívet teremő szavával élő szívvé változtatta át.

Élő szívvé, amely felett nincs hatalma bűnnek és halálnak. Nem ment olyan könnyen, mert állott az ítélet: kenyérral él az ember. Fel kellett vennie a harcot, hordoznia kellett a bűn zsoldját és a halál terhét, mígnem a kereszten átszegezett szív az Isten sákramentoma lón: Én vagyok a mennyei kenyér! „Ha Isten fia vagy, mondd e kőnek: változzék kenyérré!” Éppen, mert Isten Fia volt, nem mondta ezt, hanem egyebet tett: átszegezett szívét adta mennyei kenyérül, adta Igéül az elepedt világnak és azt mondotta: először ezt, mert ez a fontosabb; csak egy a szükséges dolog. Először az Ige, azután a Kenyér. A Kenyér elnyeli az Igét és kővé lesz a kezünkben. Az Ige megszenteli a kenyeret, mert maga is kenyér lesz a kezünkben. Így lesz a kenyér szentté: érzik rajta az ajándékozó Isten kezének melege, megmozdul, mert az adakozás lelke nógatja; bizonyosság az Isten szeretete, az emberi jóság és az emberi hála mellett. Szent a kenyér, mert veriték, munka, szolgálat és jó-tétemény van benne, szent a kenyér, mert Igévé vált. Az Ige kenyér legyen, hogy a kenyér Igévé váljék. **Ez a magyar aratás evangélioma...**

(Részletek Ravasz László rádiós prédikációjából, 1930.)

*„Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm.
Füves legelőkön terelget... lelkemet felüdíti...”
(Zsolt 23,1-3)*